

EU Programi i fondovi

Nova kohezijska politika EU 2021-2027

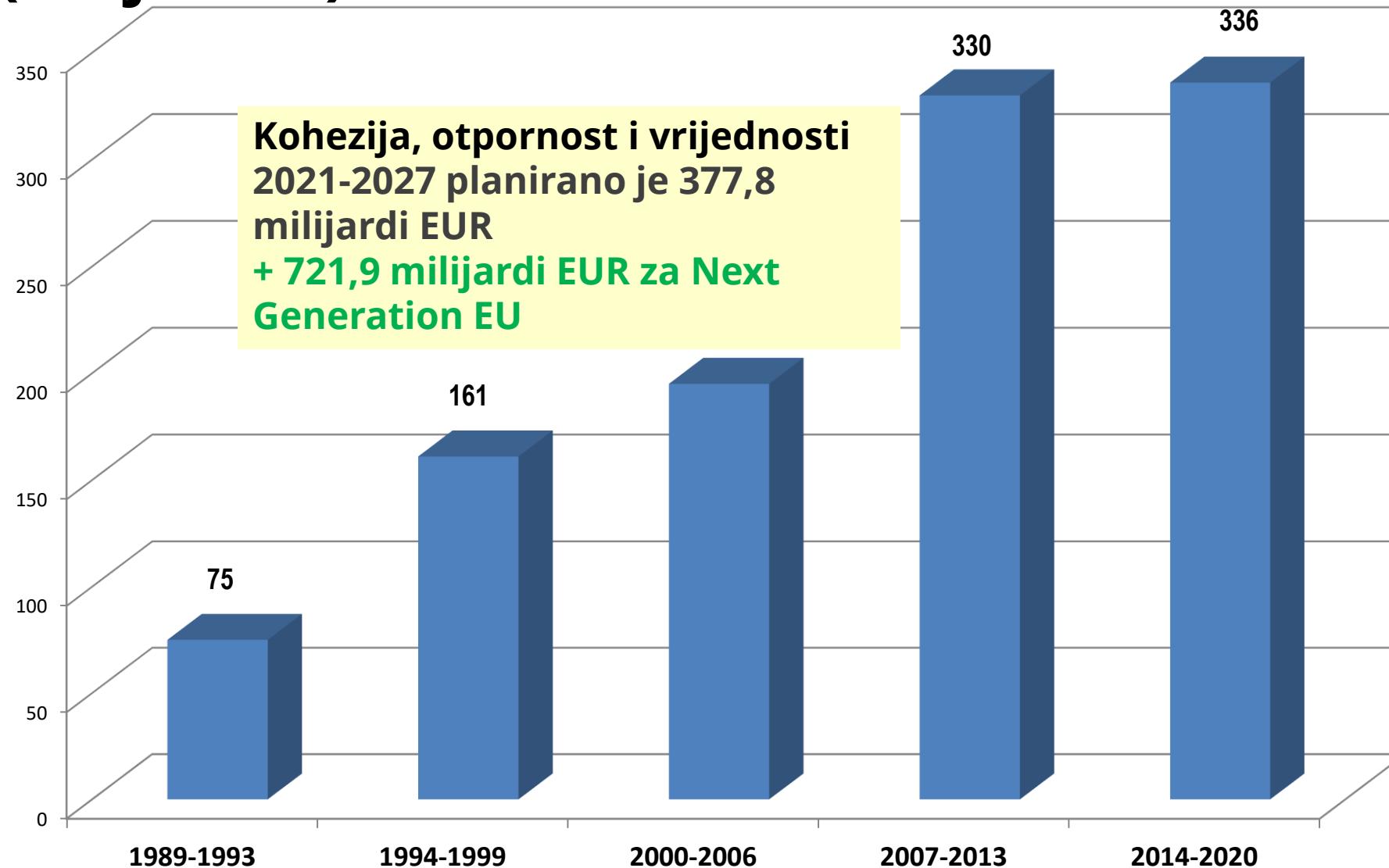
Što je kohezijska politika (KP) EU?

Kohezijska politika glavna je investicijska politika EU-a.

Usmjerena je na poticanje

- otvaranja radnih mjesta, poslovne konkurentnosti, gospodarskog rasta,
- održivog razvoja te
- poboljšanja kvalitete života građana svih regija i gradova Europske unije.

Proračunska važnost kohezijske politike (milijarde €)

Odnos prema drugim zajedničkim politikama EU

Ključna je usklađenost s ostalim zajedničkim politikama:

- zapošljavanje,
- obrazovanje,
- industrija,
- energetika,
- okoliš,
- poljoprivreda,
- transport i dr.

EUROPSKI PLAN OPORAVKA: Dugoročni proračun EU-a i inicijativa Next Generation EU

Europska komisija, Europski parlament i čelnici EU-a postigli su dogovor o planu oporavka koji otvara put ka izlasku iz krize i stvara temelje za modernu i održiviju Europu. Tim će se planom olakšati otklanjanje gospodarske i socijalne štete uzrokovane pandemijom koronavirusa.

Ukupno 1,8 bilijuna eura, pomoći će u ponovnoj izgradnji zelenije, digitalnije i otpornije Europe nakon pandemije.

<https://audiovisual.ec.europa.eu/en/video/I-191551?&lg=INT/EN>

Next Generation EU privremeni je instrument za oporavak vrijedan 750 milijardi eura koji će Komisiji omogućiti prikupljanje sredstava na tržištu kapitala.

Pomoći će popraviti izravnu gospodarsku i socijalnu štetu nastalu zbog pandemije koronavirusa. Europa će nakon pandemije biti zelenija, digitalnija, otpornija i spremnija za postojeće i buduće izazove.

- **Mehanizam za oporavak i otpornost:**

- okosnica instrumenta Next Generation EU
- u okviru njega dostupno je 672,5 milijardi eura zajmova i bespovratnih sredstava za potporu reformama i ulaganjima država članica EU-a
- cilj je ublažiti gospodarske i socijalne posljedice pandemije koronavirusa i učiniti europska gospodarstva i društva održivijima, otpornijima i spremnijima za izazove i prilike koje donose zelena i digitalna tranzicija
- države članice pripremaju planove za oporavak i otpornost kako bi mogle povući sredstva u okviru tog mehanizma.

- **Pomoć za oporavak za koheziju i europska područja (REACT-EU):**
 - Next Generation EU uključuje i 47,5 milijardi eura za REACT-EU
 - Riječ je o novoj inicijativi kojom se nastavljaju i proširuju mjere za odgovor na krizu i oporavak od krize koje se provode u okviru Investicijske inicijative kao odgovora na koronavirus i Investicijske inicijative plus kao odgovora na koronavirus
 - Pridonijet će zelenom, digitalnom i stabilnom oporavku gospodarstva
 - Sredstva će biti dostupna za Europski fond za regionalni razvoj; Europski socijalni fond (ESF); Fond europske pomoći za najpotrebitije (FEAD)
 - Ta dodatna sredstva isplaćivat će se 2021. i 2022. iz instrumenta Next Generation EU, a 2020. na temelju ciljane revizije postojećeg finansijskog okvira.
- Putem instrumenta Next Generation EU - **dodatna finansijska sredstva i drugim europskim programima i fondovima**, kao što su Obzor 2020., InvestEU, Europski poljoprivredni fond za ruralni razvoj i Fond za pravednu tranziciju

Višegodišnji financijski okvir 2021. – 2027. ukupna dodijeljena sredstva po naslovu*

	VFO	Next Generation EU	UKUPNO
1. Jedinstveno tržiste, inovacije i digitalno gospodarstvo	132,8 milijardi EUR	10,6 milijardi EUR	143,4 milijarde EUR
2. Kohezija, otpornost i vrijednosti	377,8 milijardi EUR	721,9 milijardi EUR	1099,7 milijardi EUR
3. Prirodni resursi i okoliš	356,4 milijarde EUR	17,5 milijardi EUR	373,9 milijardi EUR
4. Migracije i upravljanje granicama	22,7 milijardi EUR	-	22,7 milijardi EUR
5. Sigurnost i obrana	13,2 milijarde EUR	-	13,2 milijarde EUR
6. Susjedstvo i svijet	98,4 milijarde EUR	-	98,4 milijarde EUR
7. Europska javna uprava	73,1 milijarda EUR	-	73,1 milijarda EUR
UKUPNO VFO	1074,3 milijarde EUR	750 milijardi EUR	1824,3 milijarde EUR

Izvor: Europska komisija.

* Navedeni iznosi uključuju ciljano povećanje sredstava za deset programa u iznosu od 15 milijardi EUR u usporedbi sa sporazumom od 21. srpnja 2020. To su: Obzor Europa, Erasmus+, EU za zdravlje, Fond za integrirano upravljanje granicama, Prava i vrijednosti, Kreativna Europa, InvestEU, Agencija za europsku graničnu i obalnu stražu, instrument za humanitarnu pomoć.

Proračun usuglašen s političkim prioritetima

Pojednostavljenje, transparentnost i fleksibilnost

U milijardama eura, tekuće cijene

I. JEDINSTVENO TRŽIŠTE, INOVACIJE I DIGITALNO GOSPODARSTVO

1. Istraživanje i inovacije
2. Europska strateška ulaganja
3. Jedinstveno tržište
4. Svemir

II. KOHEZIJA, OTPORNOST I VRIJEDNOSTI

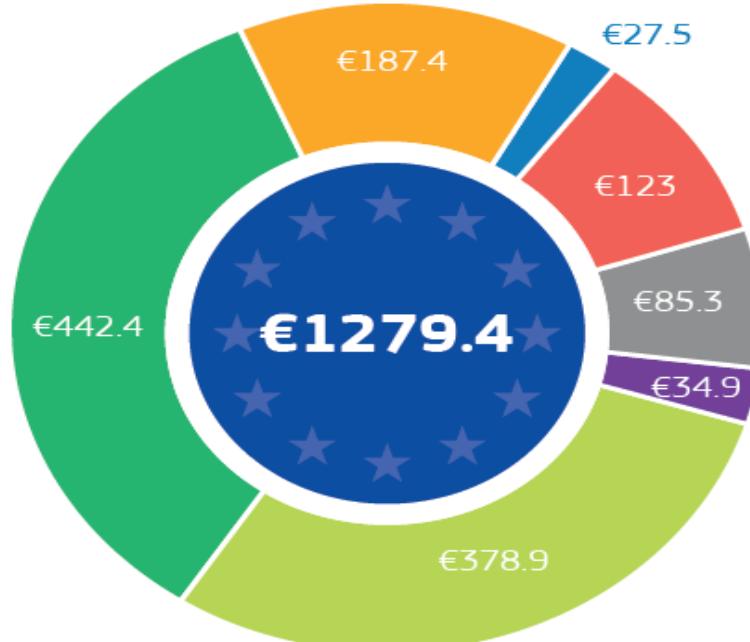
5. Regionalni razvoj i kohezija
6. Ekonomski i monetarna unija
7. Ulaganja u ljudе, socijalna kohezija i vrijednosti

III. PRIRODNI RESURSI I OKOLIŠ

€378.9

8. Poljoprivredna i pomorska politika
9. Okoliš i klimatske aktivnosti

IV. MIGRACIJE I UPRAVLJANJE GRANICAMA

€34.9

10. Migracije
11. Upravljanje granicama

V. SIGURNOST I OBRANA

€27.5

12. Sigurnost
13. Obrana
14. Odgovori na krize

VI. SUSJEDSTVO I SVIJET

€123

15. Vanjske aktivnosti
16. Prepristupna pomoć

VII. EUROPSKA JAVNA UPRAVA

€85.3

17. Europska javna uprava

Moderna i dinamična kohezijska politika

Moderne investicije

- Fokus na tranziciji prema pametnom, niskougljičnom gospodarstvu
- Stroži uvjeti i poveznica prema Europskom semestru
- Obuhvatni podaci o uspješnosti, otvoreni podaci

Jednostavno, fleksibilno i dinamično

- 7 fondova, 1 regulativa (50% kraća)
- 80 ključnih administrativnih pojednostavljenja
- Brža provedba (povratak na n+2)
- Responsivnost na potrebe (migracije, gospodarstvo)

Za sve regije

- Uravnotežena i fer "Berlinska metoda"
- 75% za najsiromašnije regije, gdje je najpotrebnije
- Rješavanje potreba i ekonomske tranzicije u Europi

Ciljevi politika 2021.-2027.

11 ciljeva pojednostavljeno je i konsolidirano u 5:

1. **PAMETNIJA EUROPA**, usmjeravanje na inovacije, digitalizaciju, gospodarsku preobrazbu i potporu malim i srednjim poduzećima
2. **ZELENIJA EUROPA** bez ugljika, provedbom Pariškog sporazuma i ulaganjem u energetsku tranziciju, obnovljive izvore energije i borbu protiv klimatskih promjena
3. **POVEZANIJA EUROPA**, opremljenu strateškim prometnim i digitalnim mrežama
4. **SOCIJALNIJA EUROPA**, provedbom europskog stupa socijalnih prava i podupiranjem kvalitetnog zapošljavanja, obrazovanja, stjecanja vještina, socijalne uključenosti i jednakog pristupa zdravstvenoj skrbi
5. **EUROPA BLIŽA GRAĐANIMA**, podupiranjem strategija vođenih na lokalnoj razini i održivog urbanog razvoja u cijelom EU-u.

2 horizontalna cilja:

- *Izgradnja administrativnih kapaciteta*
- *Suradnja između regija i preko granica*

Pregled nositelja prema cilju politike

✓ CILJ POLITIKE 1. KONKURENTNIJA I PAMETNIJA EUROPA

Nositelji izrade sadržaja: MINGOR, MZO, MPU, MINTS, MMPI, MRMSOSP, SDURDD

✓ CILJ POLITIKE 2. ZELENIJA I OTPORNIJA EUROPA

Nositelji izrade sadržaja: MPUGDI, MINGOR, MUP, MMPI

✓ CILJ POLITIKE 3. POVEZANIJA EUROPA

Nositelji izrade sadržaja: MMPI

✓ CILJ POLITIKE 4. EUROPA S ISTAKNUTIJOM SOCIJALNOM KOMPONENTOM I UKLJUČIVOSTI

Nositelji izrade sadržaja (EFRR): MRMSOSP, MZO, MIZ, MKM, MINTS

✓ CILJ POLITIKE 5. EUROPA BLIŽA GRAĐANIMA

Nositelji izrade sadržaja: MRRFEU

Prilagođeniji pristup regionalnom razvoju

- **Nastavlja se ulaganje u sve regije**, kao i prije na osnovi tri kategorije (manje razvijene, tranzicijske i razvijenije regije).
- **Metoda dodjele sredstava i dalje se temelji na BDP-u po stanovniku - Uvode se novi kriteriji** (nezaposlenost mladih, niska razina obrazovanja, klimatske promjene te prihvaćanje i integracija migranata) kako bi se bolje odražavalo stvarno stanje na terenu. Najudaljenije regije i dalje će ostarivati korist od posebne potpore EU-a.
- **Podupiru se lokalno pokrenute strategije rasta te se jača uloga tijela lokalne uprave u upravljanju fondovima**. Ojačana je urbana dimenzija kohezijske politike: **6 % EFRR-a namijenjeno je održivom urbanom razvoju**, a predviđen je i novi program umrežavanja i izgradnje kapaciteta za tijela gradske uprave – **europska urbana inicijativa**.

Nastavak koncentracija na manje razvijene

	2021-2027	2014-2020
Kohezijski fond	13%	22%
EFRR za manje razvijene	62%	53%
EFRR Tranzicija	14%	10%
EFRR za razvijenije	11%	15%
Ukupno	100%	100%
Udio KF + EFRR za manje razvijene	75%	74%

Niži plafoni za sufinanciranje

Plafon	Primjenjivo za:
70%	Manje razvijene regije Najudaljenije regije Kohezijski fond Interreg
55%	Tranzicijske regije
40%	Razvijenije regije

"Quid pro quo": PDV

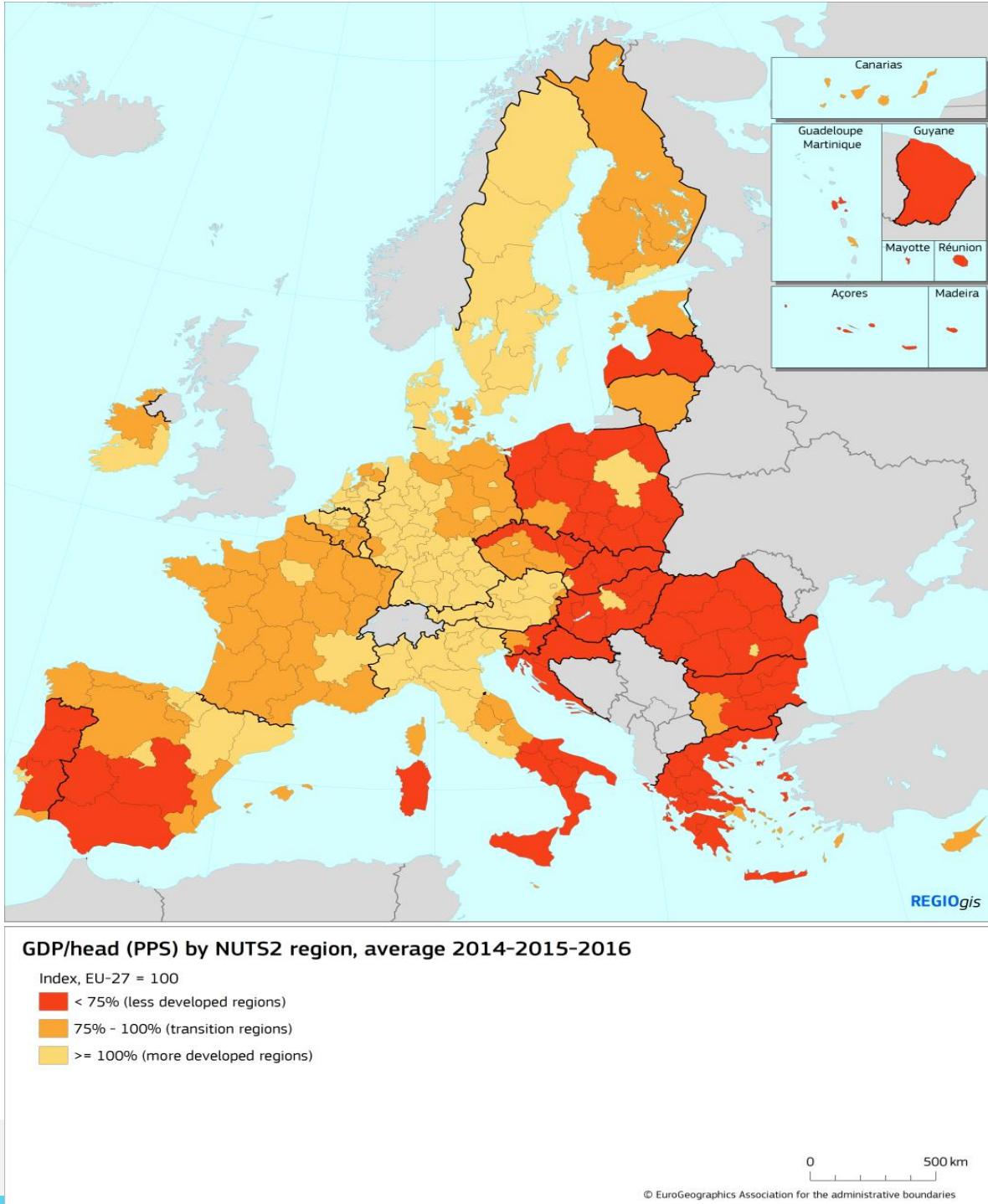
Nema posebnih pravila za projekte koje stvaraju prihode

EFRR - tematska koncentracija

- Zadržava se razina izdataka u ključnim područjima za rast i radna mjesta
- BNP per capita na nacionalnoj razini => fleksibilnost

Za države:	minimum % Cilj 1 (pametnija Europa)	minimum % Cilj 2 (zelenija, niskougljična Europa)
BNP ispod 75%	35%	30%
BNP 75-100%	45%	30%
BNP iznad 100%	60%	CP1 + CP2 min. 85%

- **6% proračuna za urbani razvoj, isporuka kroz partnerstva za lokalni razvoj**

- Nova karta prihvatljivosti regija

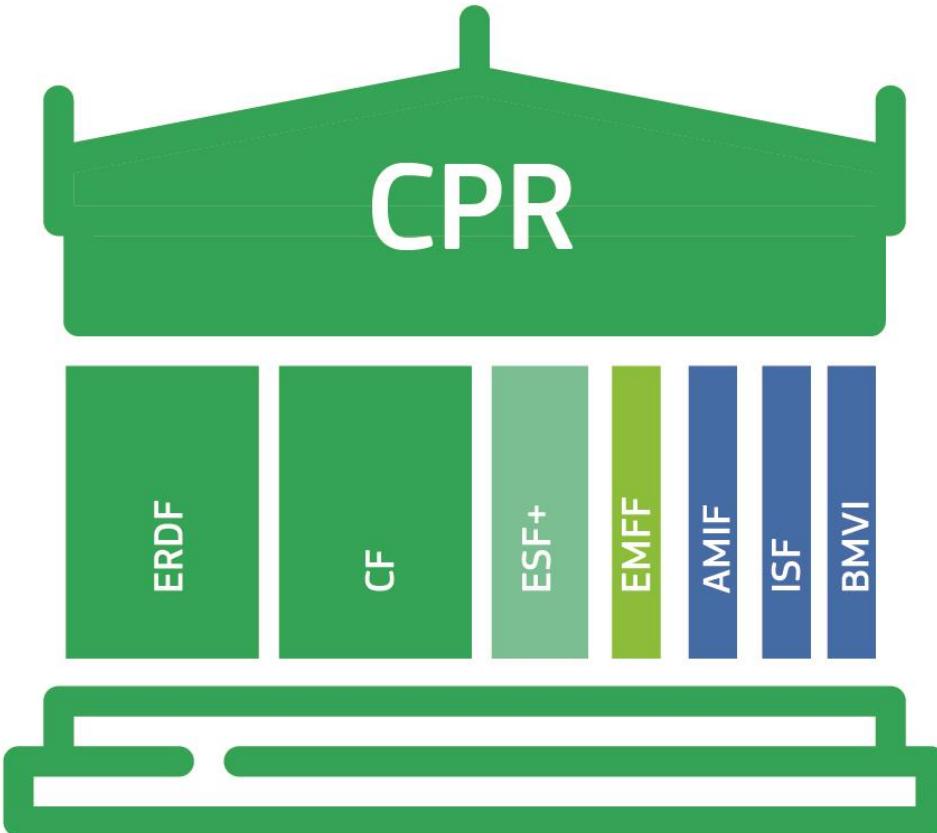
Interreg - promjene

- Uključivanje kroz horizontalne ciljeve
- Prekogranični programi: od distributera fondova do centara strateškog planiranja
- Novo: Interregionalni inovacijski instrumenti
- Novo: Suradnja u području pomorstva seže od prekogranične suradnje do razine morskog bazena
- Novo: Specifične komponente za najudaljenije regije (i suradnja izvan EU)
- Novo: Suradnja izvan EU (uključivanje IPA/ENI (European Neighbourhood Instrument))
- Novo: Europski prekogranični mehanizam (ECBC i ECBS)

Održivi urbani razvoj

- Novi poseban cilj određen za integrirani razvoj urbanih područja
- 6% EFRR za urbani razvoj, isporučuje se kroz partnerstva za lokalni razvoj pomoću različitih alata
- Uvjet za lokalne razvojne strategije – lokalno vlasništvo
- Europska urbana inicijativa: koherentan pristup izgradnji kapaciteta, inovativnih aktivnosti, znanju i razvoju politika i komunikacije

7 fondova, 1 regulativa

- **CPR** - Uredba o zajedničkim odredbama (*prijedlog EK 05/2018*)
- **ERDF/EFRR** - Europski fond za regionalni razvoj,
- **CF/KF** - Kohezijski fond
- **ESF+** - Europski socijalni fond plus
- **EMFF/EFPR** - Europski fond za pomorstvo i ribarstvo i finansijska pravila za njih
- **AMIF/FAIM** - Fond za azil i migracije
- **ISF/FUS** - Fond za unutarnju sigurnost
- **BMVI/IUGV** - Instrument za upravljanje granicama i vize

Veća fleksibilnost

- Nova mogućnost transfera: Države članice mogu zatražiti transfer do 5 % programskih sredstava na drugi EU instrument
- Jednostavnije reprogramiranje: do 5% u okviru prioriteta (3% u okviru programa) bez odluke Komisije.
- "5+2" Programiranje:
 - Inicijalno programiranje na 5 godina
 - 2026-27 alokacije se programiraju nakon revizije sredinom razdoblja provedbe u 2024.-25. (osnova: nastale potrebe, uspješnost provedbe)
 - Tehničke prilagodbe (modifikacija alokacija od 2025)

Snažnija povezanost s europskim semestrom i gospodarskim upravljanjem u Uniji

- **Kohezijskom politikom podupiru se reforme kako bi se uspostavilo okruženje pogodno za ulaganja** u kojem poduzeća mogu uspješno poslovati. Zajamčit će se potpuna komplementarnost i usklađenost s novim, poboljšanim **Programom potpore strukturnim reformama**.
- Preporuke po zemljama formulirane u kontekstu **europskog semestra** uzimat će se u obzir dva puta u proračunskom razdoblju: na početku, radi osmišljavanja programa u okviru kohezijske politike, i pri reviziji na sredini razdoblja.
- Da bi se dodatno pridonijelo stvaranju odgovarajućih uvjeta za rast i otvaranje radnih mesta, **novim poticajnim preduvjetima olakšat će se uklanjanje prepreka ulaganjima**. Pridržavanje tih preduvjeta pratit će se tijekom čitavog razdoblja financiranja.

Ojačanim pravilima do uspješnih europskih ulaganja

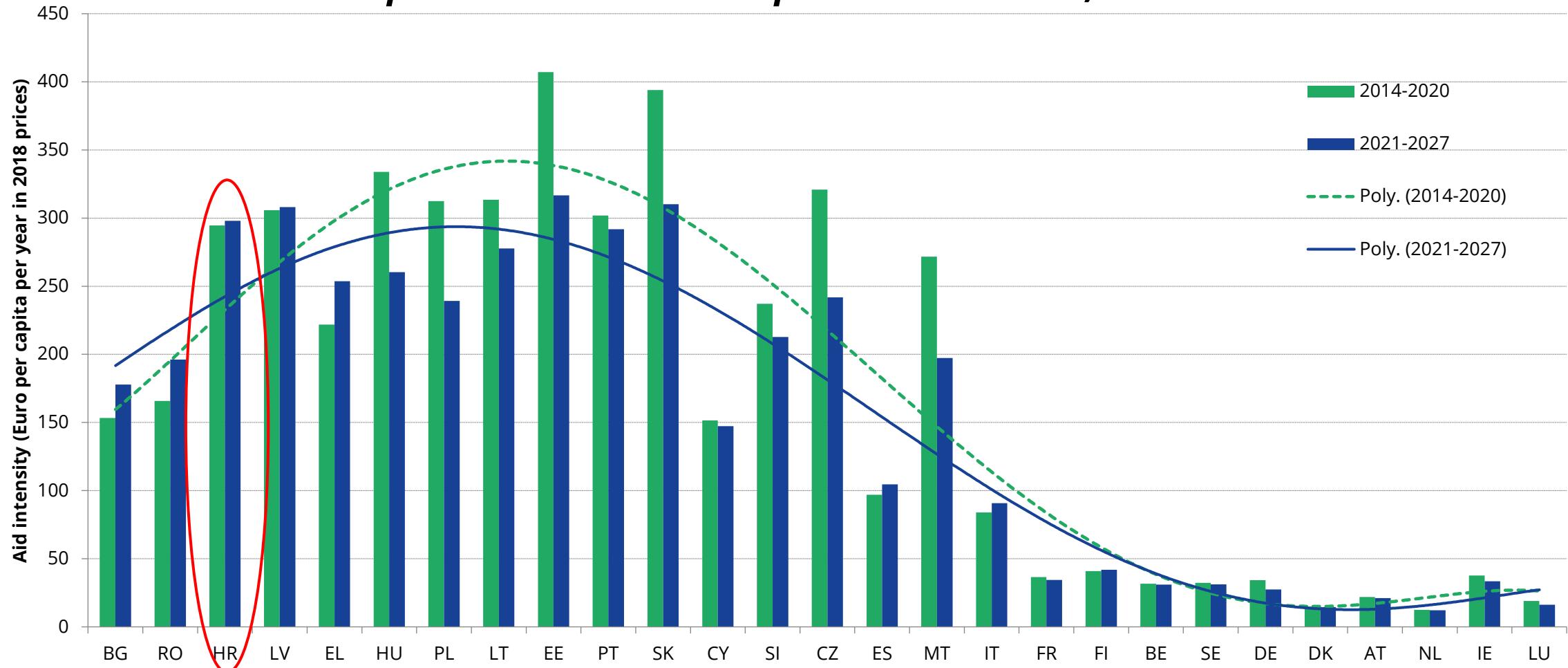
- Svi će programi i dalje imati okvir uspješnosti s **mjerljivim ciljevima** (broj otvorenih radnih mjesta, broj novih korisnika širokopojasnog interneta).
- U novom okviru uvodi se **godišnji pregled uspješnosti** u obliku dijaloga o politikama između programske tijela i Komisije.
- Uspješnost programa ocjenjivat će se i pri **reviziji na sredini razdoblja**.
- Da bi se postigla transparentnost i da bi građani mogli pratiti napredak, države članice sve će podatke o provedbi morati prijavljivati svaka dva mjeseca, a **Otvorena podatkovna platforma** za kohezijsku politiku automatski će se ažurirati.

Pojačano korištenje financijskih instrumenata

- Znatni nedostaci u ulaganjima ne mogu se otkloniti samo bespovratnim sredstvima. **Bespovratna sredstva mogu se učinkovito dopuniti financijskim instrumentima, kojima se potiču dodatna ulaganja i koji su bliži tržištu.**
- Države članice moći će na dobrovoljnoj osnovi dio svojih sredstava iz fondova kohezijske politike prenijeti u novi **fond InvestEU**, pod središnjim upravljanjem, te tako ostvariti pravo na jamstvo koje nudi proračun EU-a.
- Novi okvir olakšava **kombiniranje bespovratnih sredstava i financijskih instrumenata**, a sadrži i posebne odredbe kojima se želi privući više privatnog kapitala.

KOHEZIJSKA POLITIKA

Usporedba u intenzitetu pomoći 2014-2020, 2021-2027

Države članice	2021-2027 alokacije (mlrd, cijene 2018)	Promjene u odnosu na 2014-2020 (%)	Intenzitet pomoći (EUR/capita)	Promjene u odnosu na 2014-2020 (%)
BG	8.9	8	178	15
RO	27.2	8	196	17
HR	8.8	-6	298	0
LV	4.3	-13	308	0
HU	17.9	-24	260	-22
EL	19.2	8	254	12
PL	64.4	-23	239	-24
LT	5.6	-24	278	-12
EE	2.9	-24	317	-22
PT	21.2	-7	292	-5
SK	11.8	-22	310	-22
CY	0.9	2	147	-5
SI	3.1	-9	213	-11
CZ	17.8	-24	242	-25
ES	34.0	5	105	3
MT	0.6	-24	197	-28
IT	38.6	6	91	5
FR	16.0	-5	34	-9
FI	1.6	5	42	2
BE	2.4	0	31	-5
SE	2.1	0	31	-6
DE	15.7	-21	27	-20
DK	0.6	0	14	-3
AT	1.3	0	21	-4
NL	1.4	0	12	-3
IE	1.1	-13	33	-17
LU	0.1	0	16	-14
EU27	331	-9.9	106	-11

Raspoloživa sredstva za RH

IZVOR: Dubravka Šuica, Speech to the Croatian Parliament EU Affairs' Preliminary Debate on EU Affairs, 07.12.2020.

- Hrvatska će imati kohezijsku omotnicu od EUR 8.1 milijarde, s jednom od najznačajnijih pomoći u usporedbi sa svih 27 država članica od EUR 277 po glavi stanovnika, što čini otprilike 2,100 kuna
- Dodatno, Hrvatska će kroz zajedničku poljoprivrednu politiku dobiti alokaciju od EUR 4.2 milijarde

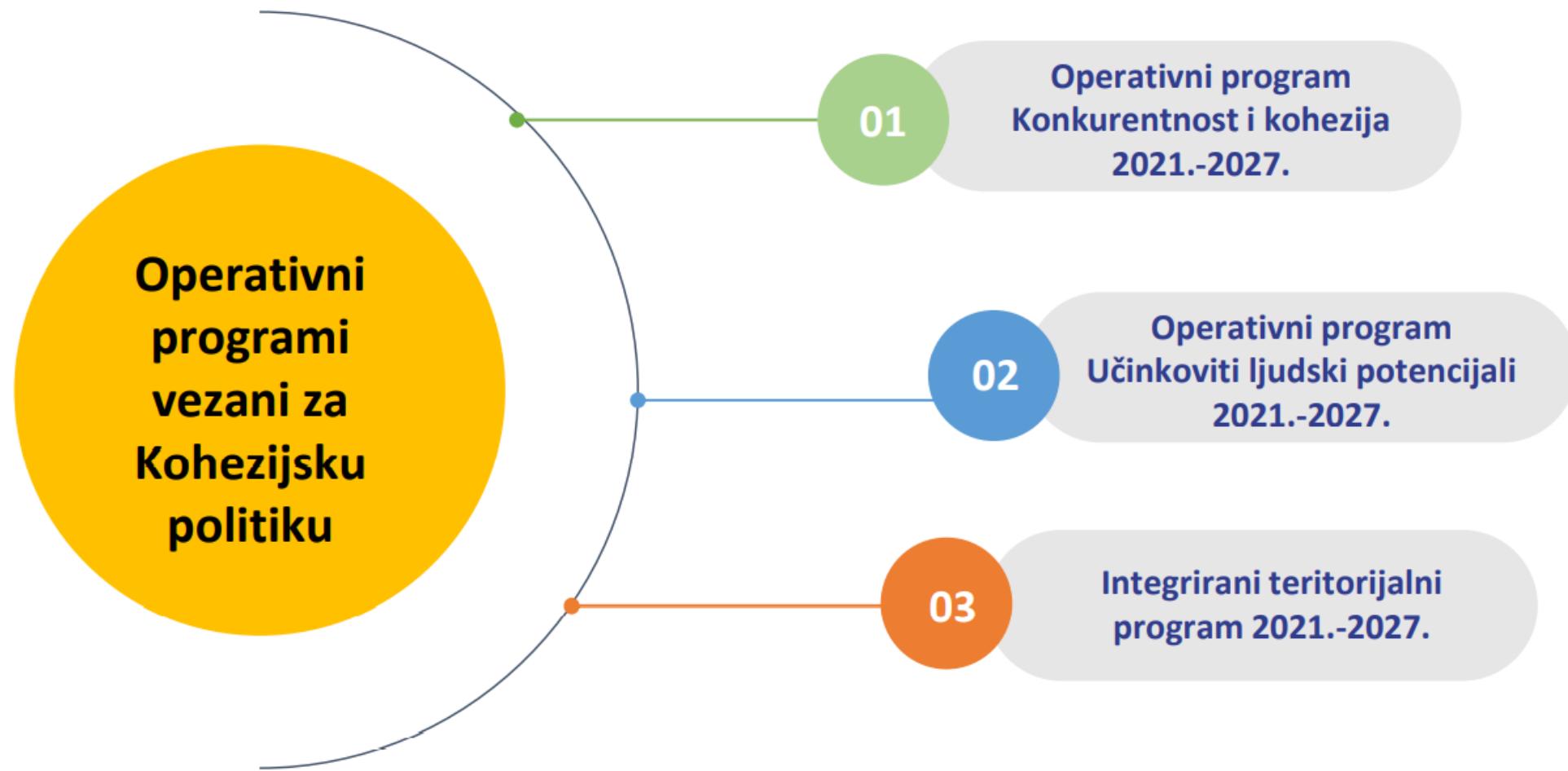
Raspoloživa sredstva za RH (prijedlog 12/2020.)

- **Mehanizam za oporavak i otpornost** (*Recovery and Resilience Facility*, RRF) Hrvatskoj će pružiti finansijsku podršku od EUR 5.95 milijardi eura bespovratne pomoći, sto čini preko 12% projiciranog GDP-a za Hrvatsku za 2022.g.
- može koristiti i do EUR 3.6 milijarde RRF-a u zajmovima
- posebno će raspolagati i s EUR 1 milijardom iz privremenog SURE programa (Support to mitigate Unemployment Risks in an Emergency), te
- s EUR 514 milijuna iz REACT-EU, kao i
- s dodatnih EUR 169 milijuna iz Fonda za pravednu tranziciju (JTF)

PROGRAMSKA OSNOVA ZA FINANCIRANJE PROJEKATA

- Natječaji za sufinanciranje projekata utemeljeni su na programima čija se provedba financira iz EU i nacionalnih izvora
- ESIF pozivi za dostavu projektnih prijedloga objavljaju se na mrežnim stranicama: <https://efondovi.mrrfeu.hr>, www.strukturnifondovi.hr; www.razvoj.gov.hr
- Resorna ministarstva i razvojne institucije objavljaju programe iz kojih se dodjeljuju bespovratna sredstva temeljem javnih poziva i natječaja
- Županije, gradovi i općine objavljaju razvojne planove i provedbene programe temeljem kojih određuju proračunska sredstva za sufinanciranje projekata na lokalnoj razini (lokalni mediji i web stranice JLP(R)S)

Programska arhitektura

Prioriteti Operativnog programa Konkurentnost i kohezija 2021.-2027.

Prioritet 1	Prioritet 2	Prioritet 3	Prioritet 4	Prioritet 5	Prioritet 6
Jačanje gospodarstva ulaganjem u istraživanje i inovacije, podupiranjem poslovne konkurentnosti, digitalizacije i razvojem vještina za pametnu specijalizaciju	Jačanje digitalne povezivosti	Promicanje energetske učinkovitosti i obnovljivih izvora energije, prilagodbe na klimatske promjene, sprječavanje rizika, zaštita okoliša i održivosti resursa	Razvoj održive intermodalne urbane mobilnosti, kao dio prijelaza na niskougljično gospodarstvo	Razvoj održive, pametne i sigurne mobilnosti	Jačanje zdravstvenog sustava, promicanje socijalnog uključivanja, obrazovanja i cjeloživotnog učenja
<i>Cilj politike 1. Pametnija Europa</i>	<i>Cilj politike 1. Pametnija Europa</i>	<i>Cilj politike 2. Zelenija Europa</i>	<i>Cilj politike 2. Zelenija Europa</i>	<i>Cilj politike 3. Povezanija Europa</i>	<i>Cilj politike 4. Uključiva Europa</i>
<i>Alokacija na razini prioriteta iznosi 8,7 milijardi kuna</i>	<i>Alokacija na razini prioriteta iznosi 1,2 milijarde kuna</i>	<i>Alokacija na razini prioriteta iznosi 12 milijardi kuna</i>	<i>Alokacija na razini prioriteta iznosi 1,5 milijardi kuna</i>	<i>Alokacija na razini prioriteta iznosi 7,6 milijardi kuna</i>	<i>Alokacija na razini prioriteta iznosi 4,2 milijardi kuna</i>

Izvor: Koordinacija ESIF, MRRFEU, 2021

NAPOMENA: podaci o alokacijama su indikativne i promjenjive do usvajanja OP-ova

EKSPERTIZA

Doprinos ulaganja Programu Vlade i Nacionalnoj razvojnoj strategiji - naglasci

Bespovratna sredstva iz OPKK koja će se uložiti u **rast i razvoj, uključujući inovacije, za više od 18.000 poduzeća** na području Republike Hrvatske čime će se doprinijeti otvaranju do **100 000 novih radnih mjeseta** te u konačnici rastu BDP-a sa **65%** na **75%** BDP/st. prosjeka EU-a.

Ulaganja u širokopojasni internet vrlo velikog kapaciteta i njegovu dostupnost većem broju stanovnika, doprinijet će dostizanju EU prosjeka gospodarske i društvene digitalizacije (DESI indeks).

Nastavljamo ulagati u energetsku učinkovitost i obnovljive izvore energije s ciljem povećanja udjela korištenja obnovljivih izvora energije u bruto ukupnoj potrošnji energije sa 28% na 36,4%, te smanjenju emisije stakleničkih plinova sa 75,2% na 65%.

Adresirajući na rizike od prirodnih katastrofa, poplava i šumskih požara, bespovratnim sredstvima osigurati ćemo većem broju stanovnika korist temeljem mjera zaštite od poplava.

Doprinos ulaganja Programu Vlade i Nacionalnoj razvojnoj strategiji - naglasci

U cilju razvoja održive, pametne i sigurne intermodalne mobilnosti bespovratna sredstva uložit će se u **poboljšanje cestovne i željezničke infrastrukture, poboljšanje plovnih puteva i luka.**

Kroz ulaganja putem bespovratnih sredstava cilj je da **30% učenika RH koristi nove i modernizirane obrazovne objekte** u koje su uložena sredstva.

Promicanjem ostvarivanja pristupa vodi i održivog upravljanja vodama omogućiti ćeemo **poboljšanu vodoopskrbu mrežu za preko 1,4 milijuna osoba**, te ćeemo smanjiti gubitke vode za gotovo pola milijuna m³/godinu.

Unaprijediti čemo sustav zdravstvene zaštite putem izgradnje, adaptacije i opremanja zdravstvenih ustanova, KBC-ova, dnevnih bolnica, te posebno ulaganjima u moderniziranje usluga e-zdravstva.

Doprinos ulaganja Programu Vlade i Nacionalnoj razvojnoj strategiji - naglasci

Unaprjeđenje uloge kulture i održivog turizma u gospodarskom razvoju, socijalnoj uključivosti i socijalnoj inovaciji.

Ulagati čemo u izgradnju nove ili modernizaciju postojeće socijalne infrastrukture uključujući braniteljske centre, koja doprinosi socijalnoj uključenosti u zajednici za marginalizirane zajednice, kućanstava s niskim primanjima i skupina u nepovoljnem položaju, uključujući osobe s

Razvojem kulturnih i turističkih proizvoda i usluga koji se temelje na autentičnosti i tradicionalnim vrijednostima lokalnih zajednica, uključiti čemo preko 670.000 korisnika godišnje.

Prioritet 1: Jačanje gospodarstva ulaganjem u istraživanje i inovacije, podupiranjem poslovne konkurentnosti, digitalizacije i razvojem vještina za pametnu specijalizaciju

Nositelji izrade sadržaja: MINGOR, MZO, MPU, SDURDD, MINTS, MRMSOSP

- Podrška MSP-ovima u inovacijama (1.i)
- Razvoj novih proizvoda, usluga i poslovnih procesa u S3 područjima (1.i)
- Stručna podrška MSP-ovima (1.i)
- Podrška poduzećima do 5 godina starosti (1.i)
- Vlasnička i kvazi-vlasnička ulaganja u projekte poduzetnika (1.i)
- Ulaganje u istraživačku i inovacijsku infrastrukturu i suradničke projekte (1.i)
- Podrška projektima u okviru programa Obzor Europa i Digitalna Europa (1.i)
- Granična istraživanja vrhunskih istraživačkih grupa (1.i)
- Poticanje tržišno orijentiranih znanstvenih organizacija (1.i)
- Jačanje uloge Ureda za transfer tehnologije te Europskog centra za inovacije, napredne tehnologije i razvoj vještina (ECINTV) (1.i)

- Aktivnosti podrške tijelima državne i javne uprave u kontekstu aktivnosti e-Uprave (1.ii.)
- Aktivnosti razvoja i nadogradnje komponenti državne informacijske infrastrukture (1.ii.)
- Aktivnosti ubrzavanju digitalnih javnih usluga u području pravosuđa (1.ii.)
- Aktivnosti promicanja jačanja digitalnih vještina u javnom i privatnom sektoru (1.ii.)

- Aktivnosti koje doprinose pojačanom rastu i konkurentnosti MSP-ova
- Aktivnosti poboljšanja okvira poslovne podrške(1.iii.)
- Aktivnosti jačanja izvoznih potencijala poduzeća te uključivanja u međunarodne lanci vrijednosti (1.iii.)

- Programi obrazovanja i osposobljavanja za pametnu specijalizaciju i industrijsku tranziciju (1.iv.)
- Jačanje institucija za obrazovanje i osposobljavanje radi promicanja vještina za MSP-ove (1.iv.)

Primjeri projekata koji su predloženi u okviru operacija za financiranje uključuju:

Financiranje pojedinih strateških projekata MZO, Inovacijske vaučere, Ulaganja u poduzeća koja rezultiraju povećanjem produktivnosti, stvaranjem novih radnih mesta i usvajanjima principa zelene i digitalne tranzicije, Žensko poduzetništvo, Digitalizacija MSP-ova, Jačanje S3 i poduzetničkih kompetencija i vještina, Poticanje poduzetničke kulture mladih, TETRA sustav, Uspostavu jedinstvenih upravnih mesta (JUM 1 i 2), Modernizacija sustava digitalnih geodetskih elaborata, itd.

Ukupna alokacija: 8,7 milijardi kuna

Prioritet 3. Promicanje energetske učinkovitosti i obnovljivih izvora energije, prilagodbe na klimatske promjene, sprječavanje rizika, zaštita okoliša i održivosti resursa

Nositelji izrade sadržaja: MINGOR, MPUGDI, MUP

- Energetska obnova zgrada, povećanje energetske učinkovitosti s ciljem postizanja energetskih ušteda (2.i.)
- Ulaganje u obnovljive izvore energije s ciljem povećanja proizvodnje energije iz OIE (2.ii.)
- Promicanje mjera zaštite i očuvanja prirode, bioraznolikosti i zelene infrastrukture (2.vii.)
- Čišćenje tla od mina i neeksploiranih ubojnih sredstava, uz osiguranje smanjenja onečišćenja (2.vii)
- Aktivnosti promicanja podrške smanjenju rizika od katastrofa i klimatskih promjena i jačanje sustava otpornosti na katastrofe (2.iv.)
- Ulaganja u sustav javne vodoopskrbe s ciljem osiguranja kvalitete i sigurnosti opskrbe vodom za ljudsku potrošnju, smanjenja gubitaka i povećanja stope priključenja (2.v.)
- Ulaganja u postrojenja za pročišćavanje otpadnih voda i nove ili rekonstruirane/sanirane cjevovode sustava javne odvodnje (2.v.)
- Razvoj pametnih energetskih mreža i naprednih mjernih sustava (2.iii.)
- Ulaganja u aktivnosti istraživanja, razvoja, inovacija te infrastrukture za prelazak na kružno gospodarstvo (2.vi)

12 mlrd kn
Ukupna alokacija:

Primjeri projekata koji su predloženi u okviru operacija za financiranje uključuju:

Energetska i sveobuhvatna obnova zgrada javnog sektora, Sveobuhvatna obnova zgrada javnog sektora oštećenih u potresu, ESIF krediti za energetsku i sveobuhvatnu obnovu

zgrada javnog sektora, ESIF krediti za energetsku i sveobuhvatnu obnovu višestambenih zgrada, Ulaganje u OIE za krajnje korisnike (mikrosolari, dizalice topline i sl. za građane i ustanove), Ulaganje u geotermalnu energiju, Ulaganje u razvoj vodikove ekonomije, Ulaganje u pohranu energije i pametne energetske mreže, Ulaganje u infrastrukturu za alternativni prijevoz - pilot projekti, Poboljšanje zaštite od poplava, Jačanje kapaciteta Civilne zaštite (vatrogastva), Poboljšanje sustava javne vodoopskrbe (uključujući faziranje vodno komunalnih projekata), Poboljšanje sustava javne odvodnje i pročišćavanja otpadnih voda, Smanjenje gubitaka vode u sustavima javne vodoopskrbe, Izgradnja i opremanje postrojenja za obradu recikliranog otpada, Promicanje ulaganja malih, srednjih i velikih poduzetnika u istraživanje, razvoj i inovacije s ciljem razvoja novih proizvoda i usluga koji su uskladjeni s načelima i doprinose prelasku na kružno gospodarstvo, Razvoj zelene infrastrukture u urbanim područjima u svrhu osim prilagodbe

klimatskim promjenama i stvaranje zelenih gradova, razminiravanje, Poboljšano upravljanje mrežom zaštićenih područja (ZP/Natura 2000) i vrstama kroz izradu planova upravljanja (PU) vrsta i područja te provedbu prioritetnih upravljačkih aktivnosti sukladno PU i PAO, praćenje kvalitete

Prioritet 4. Razvoj održive intermodalne urbane mobilnosti, kao dio prijelaza na niskougljično gospodarstvo

Nositelji izrade sadržaja: MMPI

Ukupna alokacija: 1,5 milijardi kuna

- Ulaganje u izgradnju, rekonstrukciju, modernizaciju i opremanje tramvajske, željezničke gradske i prigradske linije, autobusnih kolodvora i stajališta, okretišta, terminala, stajališta, spremišta (garaža) javnog prijevoza, biciklističke infrastrukture, uspinjača, pothodnika za pješake (2.viii.)
- Ulaganje u ekološki prihvatljiv vozni park i obnovu na nekomercijalnim linijama gdje ne postoji mogućnost nabave vozila na alternativni pogon (2.viii.)
- Ulaganje u postavljanje novih ili modernizaciju postojećih digitaliziranih i / ili inteligentnih gradskih i prigradskih sustava javnog prijevoza za putnike, uklanjanje uskih grla na infrastrukturi javnog prijevoza i uvođenje usluge javnog prijevoza na zahtjev (2.viii.)
- Ulaganje u nove i postojeće nerentabilne autobusne linije u ruralnim i slabo dostupnim područjima gdje nije isplativa željeznica (2.viii.)

Primjeri projekata koji su predloženi u okviru operacija za financiranje uključuju:

Nabava novih tramvaja, izgradnja/rekonstrukcija tramvajskih pruga, Izgradnja biciklističke infrastrukture, Nabava novih autobusa za gradski, prigradski i međugradski prijevoz, Digitalizacija sustava gradskog prijevoza, itd.

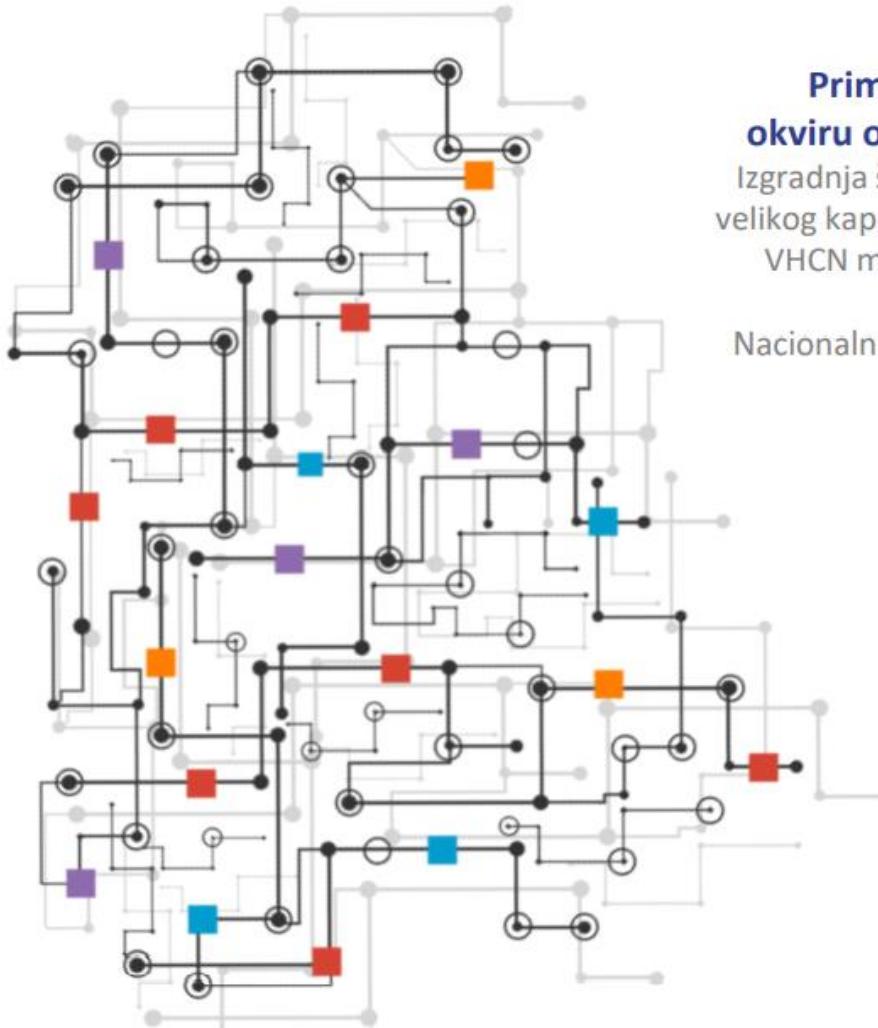

PRIORITET 2: Jačanje digitalne povezivosti

Nositelji izrade sadržaja: MMPI, SDURDD

Ukupna alokacija: **1,2 milijarde kuna**

- Nastavak ulaganja u izgradnju širokopojasnih agregacijskih mreža vrlo velikog kapaciteta i povezivanje javnih ustanova na VHCN mreže, u NGA bijelim i sivim područjima (1.v.)
- Ulaganja u izgradnju pristupne širokopojasne mreže vrlo velikog kapaciteta u NGA bijelim i sivim područjima do krajnjih korisnika (1.v.)

Primjeri projekata koji su predloženi u okviru operacija za financiranje uključuju:
Izgradnja širokopojasnih agregacijskih mreža vrlo velikog kapaciteta i povezivanje javnih ustanova na VHCN mreže, u NGA bijelim i sivim područjima i daljnje proširenje investicija u skladu s Nacionalnim plan razvoja širokopojasnog pristupa u Republici Hrvatskoj, itd.

Prioritet 5. Razvoj održive, pametne i sigurne mobilnosti

Nositelji izrade sadržaja: MMPI

Ukupna alokacija: 7,6 milijardi kuna

- Ulaganje u rekonstrukciju/ modernizaciju te izgradnju nove ili nadogradnju postojeće TEN-T željezničke mreže i ceste (autoceste i druge klase), kao i one koje nisu TEN-T (3.i.)
- Opremanje željeznica europskim sustavom upravljanja prometom (ERTMS), kao i one koje nisu TEN-T (3.i.);
- Ulaganje u uklanjanje uskih grla (npr. putem izgradnje obilaznica) i premošćivanje veza koje nedostaju na TEN-T i izvan TEN-T mreže (željeznička i cesta) (3.i.);
- Uvođenje novih ili modernizacija postojećih sustava upravljanja prometom na TEN-T cestovnoj mreži i izvan TEN-T mreže (3.i.);
- Ulaganja u rješenja koja pridonose sigurnosti prometa na željezničkoj i cestovnoj mreži TEN-T, kao i u sigurnosne mjere na cesti i željeznicama (npr. uklanjanje opasnih mjesta/„crnih točaka“) (3.i.);
- Javne obrazovne kampanje o sigurnosti (3.ii.);
- Ulaganje u aktivnosti poboljšanja multimodalnog prijevoza kao što su mesta fizičke integracije, integrirane karte (3.ii.);
- Ulaganja u izgradnju i razvoj multimodalnih terminala i logističkih centara (3.i.);
- Ulaganja u urbane čvorove TEN-T mreže (3.i.);
- Ulaganja u izgradnju, nadogradnju ili modernizaciju TEN-T unutarnjih plovnih putova (3.i.);
- Ulaganja u sigurnost plovidbe na morskim plovnim putovima Republike Hrvatske (3.i./3.ii.);
- Ulaganja u izgradnju, nadogradnju ili modernizaciju lučke infrastrukture (3.i./3.ii.);
- Ulaganja u obnovu flote na ekološki(3.i./3.ii.) prihvatljiv pogon i pripadajuću infrastrukturu;
- Ulaganja u postojeće regionalne zračne luke s ciljem provođenja mjera digitalizacije i za ublažavanje utjecaja na okoliš (3.i./3.ii.)

Izvor: Koordinacija ESIF, MRRFEU, 2021.

Primjeri projekata koji su predloženi u okviru operacija za financiranje uključuju:

Rekonstrukcija postojećeg i izgradnja drugog kolosijeka željezničke pruge na dionici Dugo Selo-Novska, poddionica Dugo Selo-Kutina, Ekologizacija i digitalizacija zračnih luka, Brza cesta čvor Okučani – Gradiška, Brza cesta Solin - Stobreč - Dugi Rat - Omiš (Multimodalna platforma splitske aglomeracije), Brza cesta Požega - Staro Petrovo Selo, Most Zaprešić, Rekonstrukcija i modernizacija željezničke pruge M606 Knin-Zadar, Srijemska transverzala no istovremeno potrebno je uzeti u obzir i faziranje određeni projekata iz ove finansijske perspektive, itd.

Prioritet 6. Jačanje zdravstvenog sustava, promicanje socijalnog uključivanja, obrazovanja i cjeloživotnog učenja

Nositelji izrade sadržaja: MZO, MIZ, MRMSOSP

OBRAZOVANJE

- Izgradnja novih ili modernizacija postojećih ustanova osnovnog i srednjoškolskog obrazovanja (4.ii.)
- Unaprjeđenje povezanosti osnovnih i srednjih škola mrežom te daljnji razvoj mrežne okosnice (4.ii.)
- Razvoj i uvođenje inovativnih tehnologija i praksi u poučavanju i učenju (4.ii.)
- Razvoj infrastrukture za uvođenje i primjenu koncepata umjetne inteligencije (4.ii.)
- Izgradnja novih ili modernizacija postojećih studentskih domova (4.ii.)
- Izgradnja nove ili modernizacija postojeće infrastrukture strukovnog obrazovanja, te unapređenje infrastrukturnih kapaciteta škola s gimnazijskim programima (4.ii.)

SOCIJALNO UKLJUČIVANJE

Ulaganje u infrastrukturu usmjerenu na:

- Prevenciju institucionalizacije (4.iii.),
- Podršku deinstitucionalizaciji (4.iii.),
- Dugotrajnu skrb izvan vlastite obitelji (4.iii.),
- Socijalno stanovanje i braniteljsko-stradalničku populaciju (npr. veteranski centri) (4.iii.).

ZDRAVSTVO

- Ulaganja u KBC-ove, KB-ove, klinike, opće bolnice te specijalne bolnice (4.v.),
- Jačanje sustava hitne medicinske pomoći (4.v.),
- Formiranje i opremanje mobilnih timova (4.v.),
- Povećanje kapaciteta za dugotrajno liječenje i palijativnu skrb u bolnicama (4.v.),
- Izgradnja ili modernizacija ustanova za „moderne“ bolesti (4.v.),
- Revitalizacija Imunološkog zavoda (4.v.),
- Ulaganje u digitalizaciju prijenosa informacije tijekom hitnih poziva (4.v.),
- Djelotvornija upotreba podataka i inovativnih rješenja (4.v.).

Izvor: Koordinacija ESIF, MRRFEU, 2021.

Prioritet 6. Jačanje zdravstvenog sustava, promicanje socijalnog uključivanja,

obrazovanja i cjeloživotnog učenja

Nositelji izrade sadržaja: MINTS, MKS

KULTURA I TURIZAM

- Razvoj turističkih proizvoda i usluga lokalnih zajednica kroz participativni turizam (4.vi.)
- Ulaganja u posjetiteljske i interpretacijske centre
- Obnova i gradnja narodnih knjižnica, centara i domova kulture, muzeja i galerija te kazališta, glazbeno-scenskih i drugih prostora (4.vi.)
- Nabava opreme kojom se osigurava bolja dostupnost kulturnih sadržaja, posjetiteljskih i interpretacijskih centara (4.vi.)
- Civilno - javne inicijative reaktivacije neadekvatno korištenih ili neiskorištenih javnih objekata namijenjenih polivalentnim društvenim i kulturnim aktivnostima, (4.vi.)
- Priprema dokumentacije za obnovu/gradnju kulturne infrastrukture te posjetiteljskih i interpretacijskih centara (4.vi.)

Primjeri projekata koji su predloženi u okviru operacija za financiranje uključuju:

Ulaganja u osiguravanje jednakih uvjeta sustavnog odgoja i obrazovanja postupnim uvođenjem cjelodnevne nastave za učenike osnovnih škola,

Uspostava veteranskih centara u Republici Hrvatskoj - Faza 2***,

Unaprjeđivanje infrastrukture za pružanje socijalnih usluga u zajednici ranjivim skupinama (starije osobe, beskućnici, osobe s problemima ovisnosti,

djeci, mladima i obiteljima u riziku, osobama s invaliditetom itd),

Unapređivanje infrastrukture za pružanje socijalnih usluga u zajednici djeci, mladima i obiteljima u riziku, Ulaganja u regionalne mreže zdravstvene zaštite, Revitalizacija Imunološkog zavoda, Jačanje hitne medicinske skrbi

(uključujući preduvjete za HEMS), priprema i provedba programa unaprjeđenja kulturne infrastrukture, Poticanje i razvoj integriranih

turističkih proizvoda i usluga temeljenih na ulaganjima u turističku infrastrukturu i u razvoj i širenje mikro, malih i srednjih poduzeća, uključujući i socijalna poduzeća u lokalnim lancima vrijednosti u turizmu uz primjenu socijalnih inovacija, itd.

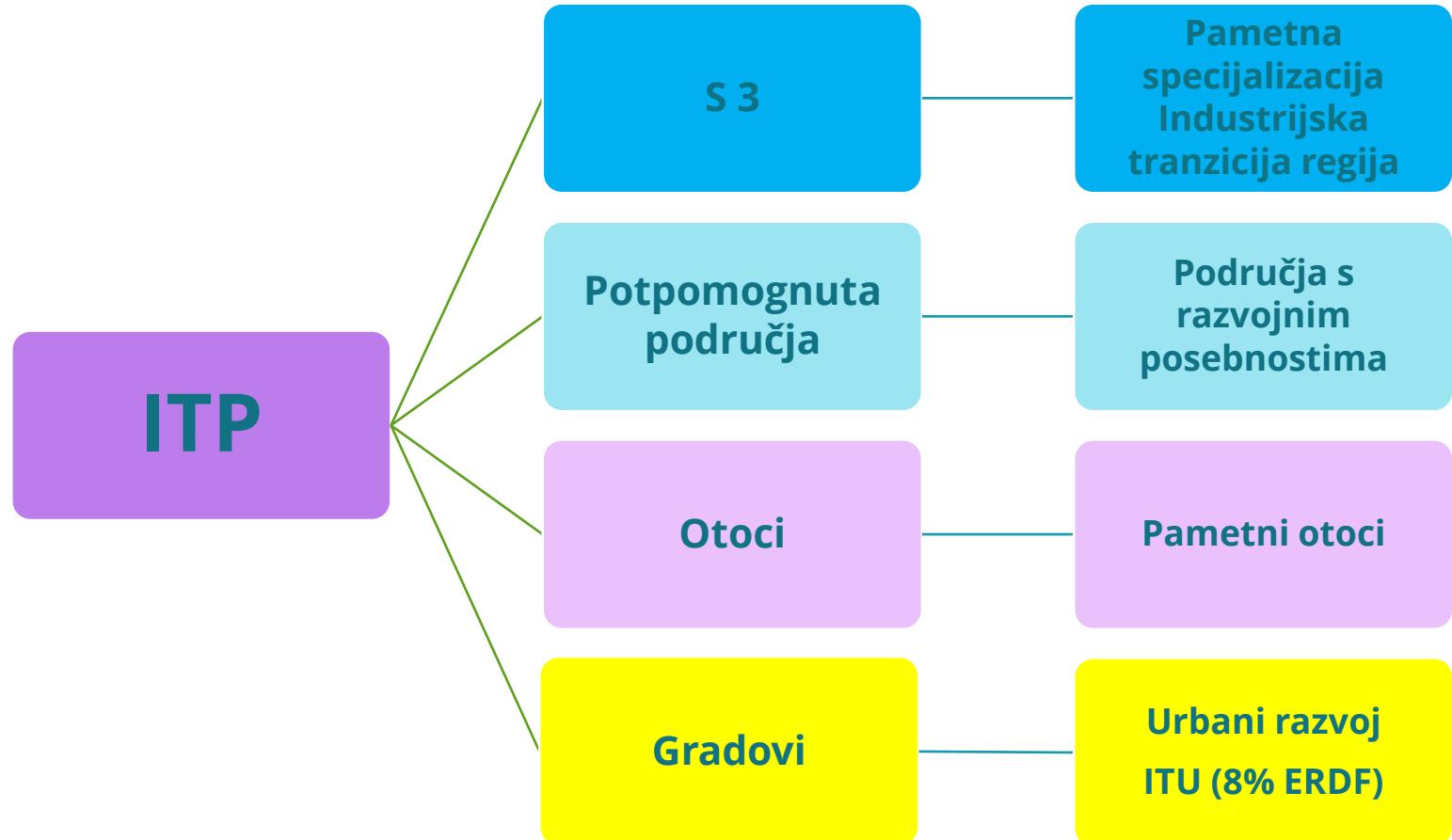
Izvor: Koordinacija ESIF, MRRFEU, 2021.

Ukupna alokacija: 4,2 milijardi kuna

Integrirani teritorijalni program

Integrirani teritorijalni program – novi Operativni program

- Novi operativni program – jedan OP za sve teritorijalne instrumente. Posebno artikulira potrebe regionalne i lokalne razine.
- Omogućava planiranje razvoja i ulaganja u specifična područja: Slavonija, Baranja, Srijem, Sjever, Banovina, Dalmatinska zagora, Lika, Gorski kotar, Otoci

Europska unija
"Zajedno do fondova EU"

Euro e
EKSPERTIZA

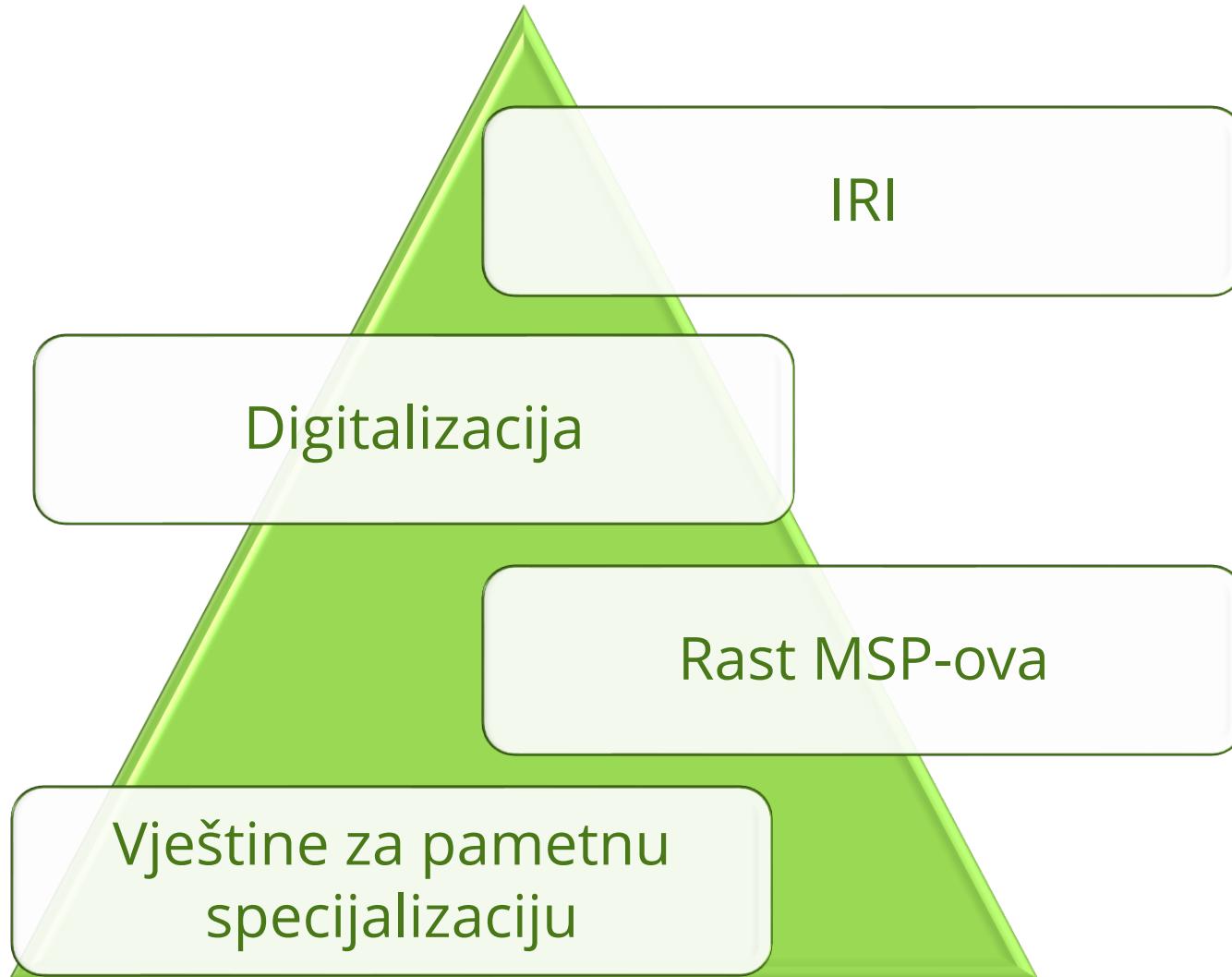
Integrirani teritorijalni program – prioriteti

Europska unija
"Zajedno do fondova EU"

ITP Prioritet 1: Održivo regionalno gospodarstvo

- Prioritet predviđen za S3 i gradove

Europska unija
"Zajedno do fondova EU"

ITP Prioritet 2: Jačanje digitalne povezanosti

- Prioritet predviđen za gradove

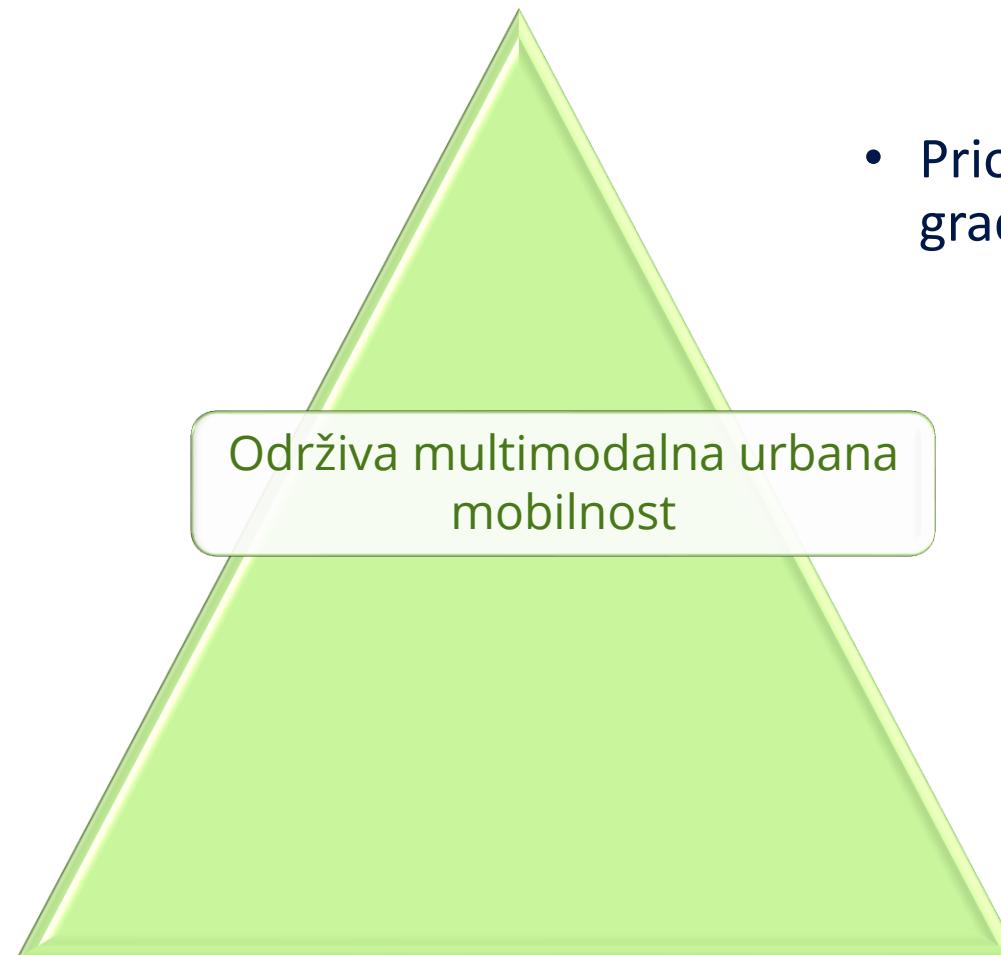
ITP Prioritet 3: Zelena tranzicija

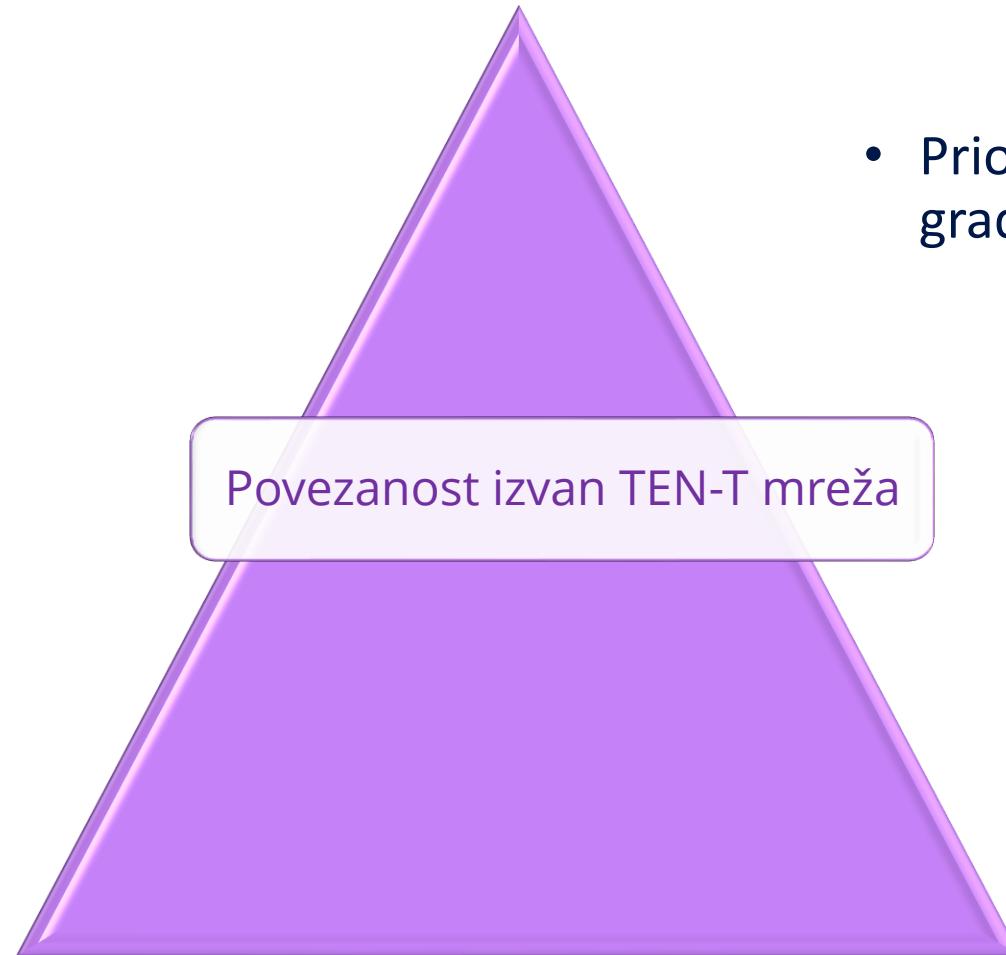
Europska unija
"Zajedno do fondova EU"

ITP Prioritet 4: Multimodalna urbana mobilnost

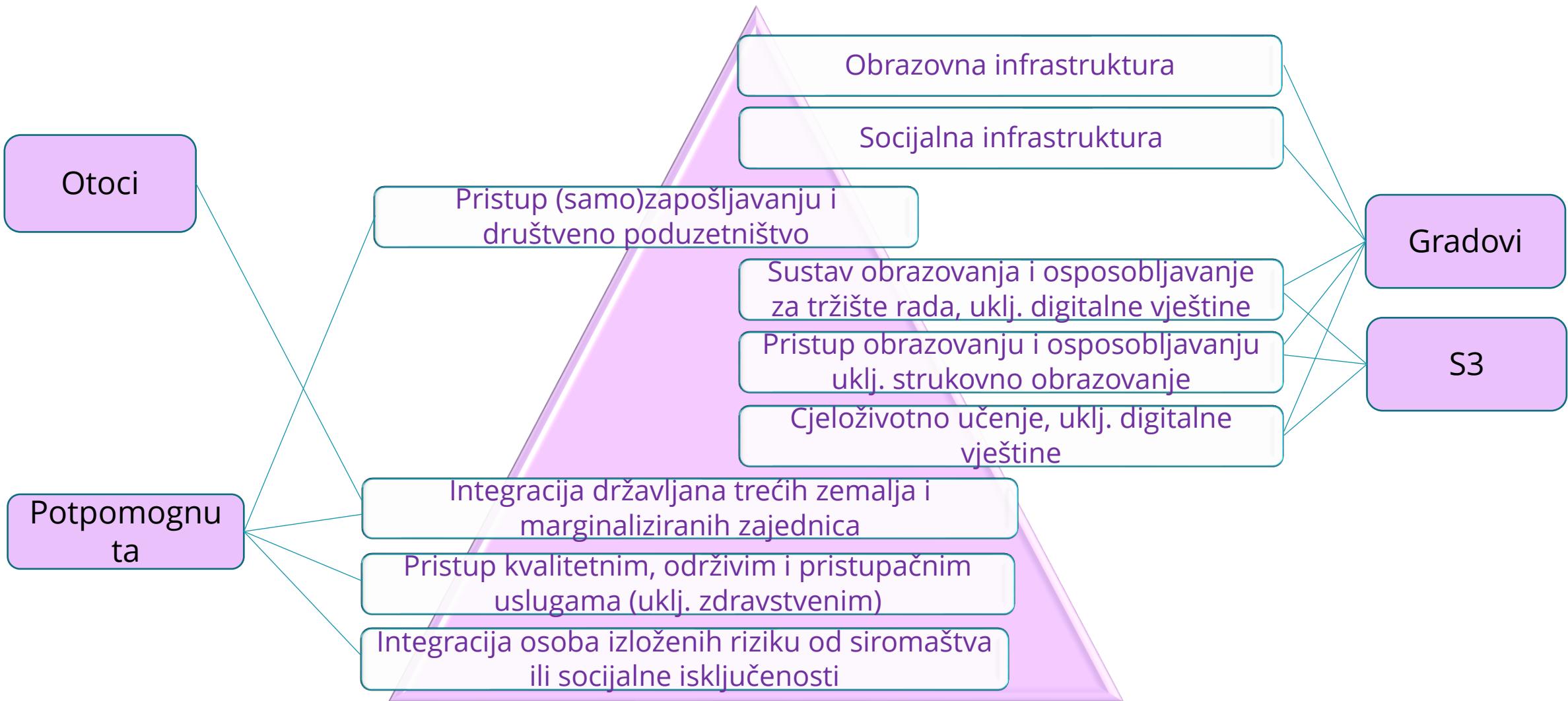

ITP Prioritet 5: Poboljšanje mobilnosti

- Prioritet predviđen za gradove

ITP Prioritet 6: Unaprjeđenje vještina i socijalne infrastrukture

Europska unija
"Zajedno do fondova EU"

ITP Prioritet 7: Regije bliže građanima

Područja intervencije	Potpomognuta	Otoci	Gradovi
Integrirani urbani razvoj (kulturna i prirodna baština itd.)			x
Integrirani lokalni razvoj (kulturna i prirodna baština itd.)	x	x	
Rast MSP-ova	x	x	
Energetska učinkovitost	x	x	
Obnovljivi izvori energije	x	x	
Promjena klime, rizici i katastrofe		x	
Kružna ekonomija	x	x	
Upravljanje vodama	x	x	
Bioraznolikost i urbano okruženje		x	
Digitalna povezanost		x	
Povezanost izvan TENT-T mreže	x	x	
Održiva multimodalna urbana mobilnost		x	
Infrastruktura tržišta rada i socijalne inovacije		x	
Obrazovna infrastruktura	x	x	
Socijalna infrastruktura	x		
Zdravstvena infrastruktura	x		

Europska unija
"Zajedno do fondova EU"

ITP Prioritet 8: Tranzicija i klimatski neutralno gospodarstvo

- Prioritet predviđen za gradove

Europska unija
"Zajedno do fondova EU"

Novosti

- **Uvažavanje razvojnih posebnosti pojedinih područja**
- **Prepoznavanje potreba lokalne razine i uključivanje JLPRS u programski proces od početaka**
- **Zadržavanja pozitivnih primjera provedbe u istom ili prilagođenom obliku**
- **Povezivanje s elementima financiranja izvan Kohezijske politike**

Europska unija
“Zajedno do fondova EU”

Ključne poruke

- „Place based“ pristup – prilika da se adresiraju **složene potrebe kroz integrirani pristup**
- **Participativni sustav temeljen na kulturi suradnje**
- **Jačanje kapaciteta dionika, partnera**
- **Pažljivo planiranje projekata** kako bi se postigao **cjeloviti pristup rješavanju problema** (unutar istih fondova ili u kombinaciji različitih izvora financiranja)

Strateški planski akti na regionalnoj i lokalnoj razini

Nacionalna razvojna strategija

Proces izrade NRS i financiranje

- Nacionalna razvojna strategija RH 2030 (NRS) čini **temelj za planiranje proračuna i programiranje sredstava iz fondova EU** i drugih međunarodnih izvora (su)financiranja dostupnih RH u razdoblju **nakon 2020. godine**, uzima u obzir usklađenost s dokumentima i prioritetima na razini EU
- **Sredstva za pripremu NRS** osigurana su na proračunskim pozicijama Ministarstva regionalnoga razvoja i fondova Europske unije (MRRFEU) u okviru Operativnog programa Konkurentnost i kohezija (OPKK) 2014.-2020. iz Europskog fonda za regionalni razvoj (ERDF).
- **Proces izrade NRS** temelji se na sveobuhvatnom **participativnom pristupu planiranju** koji uključuje sve ciljne i interesne skupine od značaja za razvoj Republike Hrvatske.

DOSTUPNA NA:

<https://hrvatska2030.hr/wp-content/uploads/2021/02/Nacionalna-razvojna-strategija-RH-do-2030.-godine.pdf>

Nacrt prijedloga Nacionalne razvojne strategije
Republike Hrvatske do 2030. godine

VIZIJA

Hrvatska je u 2030. godini konkurentna, inovativna i sigurna zemlja prepoznatljivog identiteta i kulture, zemlja očuvanih resursa, kvalitetnih životnih uvjeta i jednakih prilika za sve.

Slika 17. – Prikaz razvojnih smjerova i strateških ciljeva NRS-a 2030.

Tablica 1 – Pokazatelji učinka za razvojni smjer: Održivo gospodarstvo i društvo

Razvojni smjer 1. Održivo gospodarstvo i društvo

STRATEŠKI CILJ NRS-a 2030.	POKAZATELJ USPJEŠNOSTI	POČETNA VRIJEDNOST	CILJNA VRIJEDNOST 2030.	PROSJEK EU-a
1. Konkurentno i inovativno gospodarstvo	BDP po stanovniku prema paritetu kupovne moći, u % prosjeka EU-a	65 % (2019.)	75 %	100 % = 31.970,00 EUR (2019.)
	Indeks globalne konkurentnosti (GCI)	63. mjesto (2019.)	< 45. mjesta	-
	Udio ukupnih izdataka za istraživanje i razvoj (GERD) u BDP-u	0,97 % BDP-a (2018.)	3% BDP-a	2,12 % BDP-a (2018.)
	Vrijednost izvoza roba i usluga, u % BDP-a	52,30 % (2019.)	70%	45,80% (2019.)
2. Obrazovani i zaposleni ljudi	PISA - Program međunarodne procjene znanja i vještina učenika	479 bodova (čitalačka pismenost) (2018.)	Dostići prosjek zemalja OECD-a	n/p
	Obuhvat djece od 4 godine do početka obveznog obrazovanja	83 % (2019.)	97 %	95 % (2019.)
	Duljina vremena kojeg učenici provode u nastavnom procesu (primarno i sekundarno obrazovanje)*	Primarno obrazovanje: 1890 sati Niže sekundarno obrazovanje: 2651 sat (2019.)	Dostići prosjek EU-a	Primarno obrazovanje: 4062 sata Niže sekundarno obrazovanje: 2956 sati (2019.)
	Stopa zaposlenosti (dobna skupini 20 - 64 godine)	66,70 % (2019.)	75%	73,90 % (2019.)
	Stopa sudjelovanja odraslih (dobna skupina 25 – 64) u cijeloživotnom obrazovanju	3,5 % (2019.)	Dostići prosjek EU-a	10,8 % (2019.)
3. Učinkovito i djelotvorno pravosuđe, javna uprava i upravljanje državnom imovinom	Pokazatelj vremena rješavanja prvostupanjskih parničnih i trgovačkih predmeta	374 dana (2018.)	250 dana	207 dana (2018.)
	Indeks globalne konkurentnosti (GCI) - Stup 1. „Institucije“	77. mjesto (2019.)	< 60. mjesta	n/p
4. Globalna prepoznatljivost i jačanje međunarodnog položaja uloge Hrvatske	Indeks globalne konkurentnosti (GCI)	63. mjesto (2019.)	< 45. mjesta	n/p

Tablica 2 – Pokazatelji učinka za razvojni smjer 2: Jačanje otpornosti na krize

Razvojni smjer 2. Jačanje otpornosti na krize

STRATEŠKI CILJ NRS-a 2030.	POKAZATELJ USPJEŠNOSTI	POČETNA VRIJEDNOST	CILJNA VRIJEDNOST 2030.	PROSJEK EU-A
5. Zdrav, aktivan i kvalitetan život	Očekivani broj godina zdravog života	58,5 godina žene 56,5 godina muškarci (2018.)	> 64 godine žene > 64 godine muškarci	64,2 godine žene 63,7 godina muškarci (2018.)
	Osobe u riziku od siromaštva i socijalne isključenosti	23,30 % (2019.)	<15 %	21,40 % (2019.)
6. Demografska revitalizacija i bolji položaj obitelji	Stopa totalnog fertiliteta	1,47 djece (2018.)	1,8 djece	1,54 djece (2018.)
7. Sigurnost za stabilan razvoj	BDP po stanovniku prema paritetu kupovne moći, u % prosjeka EU -a	65 % (2019.)	75 %	100 % = 31.970,00 EUR (2019.)

Tablica 3 – Pokazatelji učinka za razvojni smjer 3: Zelena i digitalna tranzicija

Razvojni smjer 3, Zelena i digitalna tranzicija

STRATEŠKI CILJ NRS-a 2030.	POKAZATELJ USPJEŠNOSTI	POČETNA VRIJEDNOST	CILJNA VRIJEDNOST 2030.	PROSJEK EU-A
SC 7. Ekološka i energetska tranzicija za klimatsku neutralnost	Emisije stakleničkih plinova (bazna godina – 1990.)	75,23 % (2018.)	65 %	79,26 % (2018.)
	Stopa recikliranja komunalnog otpada	25,30 % (2018.)	55 %	47,40 % (2018.)
	Udio obnovljivih izvora energije u bruto ukupnoj potrošnji energije	28,02 % (2018.)	36,40 %	18,88 % (2018.)
SC 8. Samodostatnost u hrani i razvoj biogospodarstva	Produktivnost rada u poljoprivredi	6.107 eura/GJR* (2019.)	10.000,00 eura	20.120 eura/GJR* (2019.)
SC 9. Održiva mobilnost	Indeks globalne konkurentnosti, komponentna „Infrastruktura”	32. mjesto (2019.)	< 28. mjesta	-
SC 10. Digitalna tranzicija društva i gospodarstva	DESI indeks gospodarske i društvene digitalizacije	47,60 (20. mjesto u EU -u) (2020.)	Dostići prosjek EU-a	52,57 (2020.)

*GJR – godišnja jedinica rada (eng. Annual Work Unit)

Tablica 4 – Pokazatelji učinka za razvojni smjer 4: Ravnomjerni regionalni razvoj

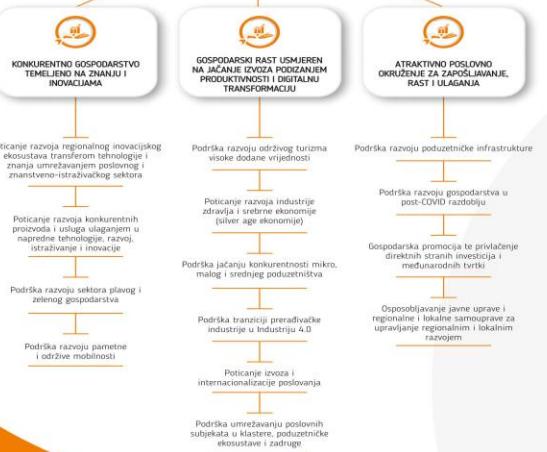
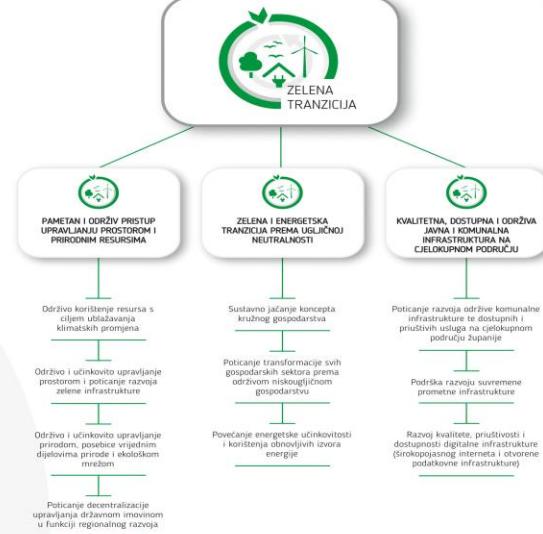

Razvojni smjer 4. Ravnomjeren regionalni razvoj

STRATEŠKI CILJ NRS-a 2030.	POKAZATELJ USPJEŠNOSTI	POČETNA VRIJEDNOST	CILJNA VRIJEDNOST 2030.	PROSJEK EU-A
SC 11. Razvoj potpomognutih područja i područja s razvojnim posebnostima	Razlika u regionalnom BDP-u po stanovniku (omjer BDP-a po stanovniku ZG (najrazvijenija županija) u odnosu na VPŽ (najmanje razvijena županija)	3,10 (2017.)	2,50	-
SC 12. Jačanje regionalne konkurentnosti				

Slika 31. – Okvir za praćenje, izvještavanje i vrednovanje NRS-a 2030.

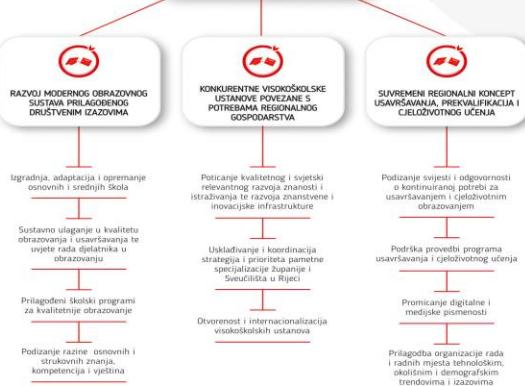
	PRAĆENJE	IZVJEŠTAVANJE	VREDNOVANJE
HRVATSKI SABOR		<ul style="list-style-type: none"> ▪ Usvajanje Godišnjeg izvješća o napretku u provedbi NRS-a 2030. 	
VLADA REPUBLIKE HRVATSKE	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Donošenje odluke o pokretanju mjera za oticanje problema uočenih u provedbi NRS-a 2030. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Odobravanje Godišnjeg izvješća o napretku u provedbi NRS-a 2030. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Usvajanje preporuka za nadležna TDU, temeljenih na rezultatima vrednovanja NRS-a 2030.
KOORDINACIJSKO TIJELO ZA SUSTAV STRATEŠKOG PLANIRANJA	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Praćenje napretka i procjena uspješnosti u ostvarenju strateških ciljeva NRS-a 2030. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Izrada objedinjenog Godišnjeg izvješća o napretku u provedbi ciljeva i ostvarenju ciljanih vrijednosti pokazatelja uspješnosti NRS-a 2030. za Vladu Republike Hrvatske i Hrvatski sabor 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Donošenje Plana vrednovanja NRS 2030. ▪ Donošenje Odluke o početku postupka vrednovanja NRS-a 2030. ▪ Osnivanje Odbora za vrednovanje NRS-a 2030.
KOORDINATORI ZA STRATEŠKO PLANIRANJE TDU	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Prikupljanje podataka o pokazateljima uspješnosti i ostvarenju strateških ciljeva NRS-a 2030 iz nadležnosti TDU 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Izvještavanje o provedbi strateških ciljeva NRS-a 2030. iz nadležnosti TDU 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Sudjelovanje u radu Odbora za vrednovanje NRS-a 2030. ▪ Dostavljanje podataka iz nadležnosti potrebne za provedbu postupka vrednovanja NRS-a 2030.

KONKURENTNO
GOSPODARSTVODJЕCA I MLADI
U FOKUSUZELENA
TRANZICIJAPLAN
RAZVOJA

PRIMORSKO-GORANSKE ŽUPANIJE

HORIZONTALNE MJERE

1. UČINKOVITA JAVNA UPRAVA I SAMOUPRAVA U SLUŽBI GRAĐANA I GOSPODARSTVA
2. SIGURNOST I OTPORNOST NA KRIZNA STANJA
3. DIGITALNA TRANSFORMACIJA
4. ODRŽIVI I RAVNOMJERAN REGIONALNI RAZVOJ
5. RAVNOPRavnost ZA SVE DRUŠTVENE SKUPINE

OBRAZOVANI
STANOVNICIRAVNOMJERNI
RAZVITAK

REGIJA ZDRAVLJA I KVALITETE ŽIVOTA

Promicanje zdravog načina života i cjelovitne tjelesne aktivnosti

Modernizacija, izgradnja i opremanje zdravstvene infrastrukture i podrška zdravstvenom sustavu u post-COVID razdoblju

Kvalitetno i održivo upravljanje, organizacija i formiranje u području zdravstva

Razvoj mreže interdisciplinarnih i ljevičarskih obala skrbi za sve društvene skupine

Osiguranje kvalitetnog, dostupnog i pružajućeg pristupa zdravstvenim uslugama

Poticanje razvoja socijalne inovacija u području socijalne skrbe

Sustavno ulaganje u kvalitetu obrazovanja i usavršavanja zdravstvenih djelatnika

VISOK SOCIJALNI STANDARD I DOSTOJANSTVENO STARENJE

Prilagođenje socijalnog i zdravstvenog sustava sve starijim strukturama stanovništva

Pritisak na infrastrukturni kapacitet i poboljšanje kvalitete usluga institucija na području socijalne skrbe

Modernizacija, izgradnja i opremanje kulturne infrastrukture i podrška kulturi u post-COVID razdoblju

Kvalitetno i održivo upravljanje, organizacija i formiranje u području zdravstva

Poticanje razvoja kulturnih i kreativnih industrija te aktivnosti uključujuće kulturu i sport u industriji razvoja

Unapređenje infrastrukturnih uvjeta i odgovarajuće opreme za potrebe programa sporta i rekreativnih aktivnosti

Poticanje unapređenja sustava sporta i sportskih djelatnosti

RAZVOJ KULTURE I SPORTA TE POTICANJE KREATIVNOSTI

Poticanje razvoja kulture i održivo korišćenje kulturne baštine kao temelj regionalnog ili lokalnog identiteta

Modernizacija, izgradnja i opremanje kulturne infrastrukture i podrška kulturi u post-COVID razdoblju

Pritisak na interdisciplinarnost, mrežnje i svih oblika nastila

Jačanje volontarstva, participacije i suradnje u društvu i zajednicama

Poticanje na umrežavanje raznih dionika civilnog, privatnog i javnog sektora

Poticanje na unapređenje raznih dionika civilnog, privatnog i javnog sektora

Poticanje unapređenja sustava sporta i sportskih djelatnosti

UNAPREĐENJE I DALJIN RAZVOJ CIVILNOG DRUŠTVA

Osnaživanje kapaciteta organizacija civilnog društva za doprinos društveno-ekonomskom razvoju

Pritisak i borba protiv diskriminacije, netolerancije, mržnje i svih oblika nastila

Prepreka i uklanjanje diskriminacije, netolerancije, mržnje i svih oblika nastila

Jačanje volontarstva, participacije i suradnje u društvu i zajednicama

Poticanje na umrežavanje raznih dionika civilnog, privatnog i javnog sektora

Razvoj pametnih i održivih gradova, sela i otoka

Razvoj pametnih i održivih gradova, sela i otoka

RAZVOJ MIKROREGIJA AKTIVIRANjem RAZVJUNIH POTENCIJALA

Kvalitetna i dostupnost javnih i društvenih usluga i sadržaja

Provodenje poticajnih mjera i politika u svrhu jačanja mikroregija

Izgradnja odlike u infrastrukturi u funkciji razvoja ruralnog područja, otoka i Gorski Kotar

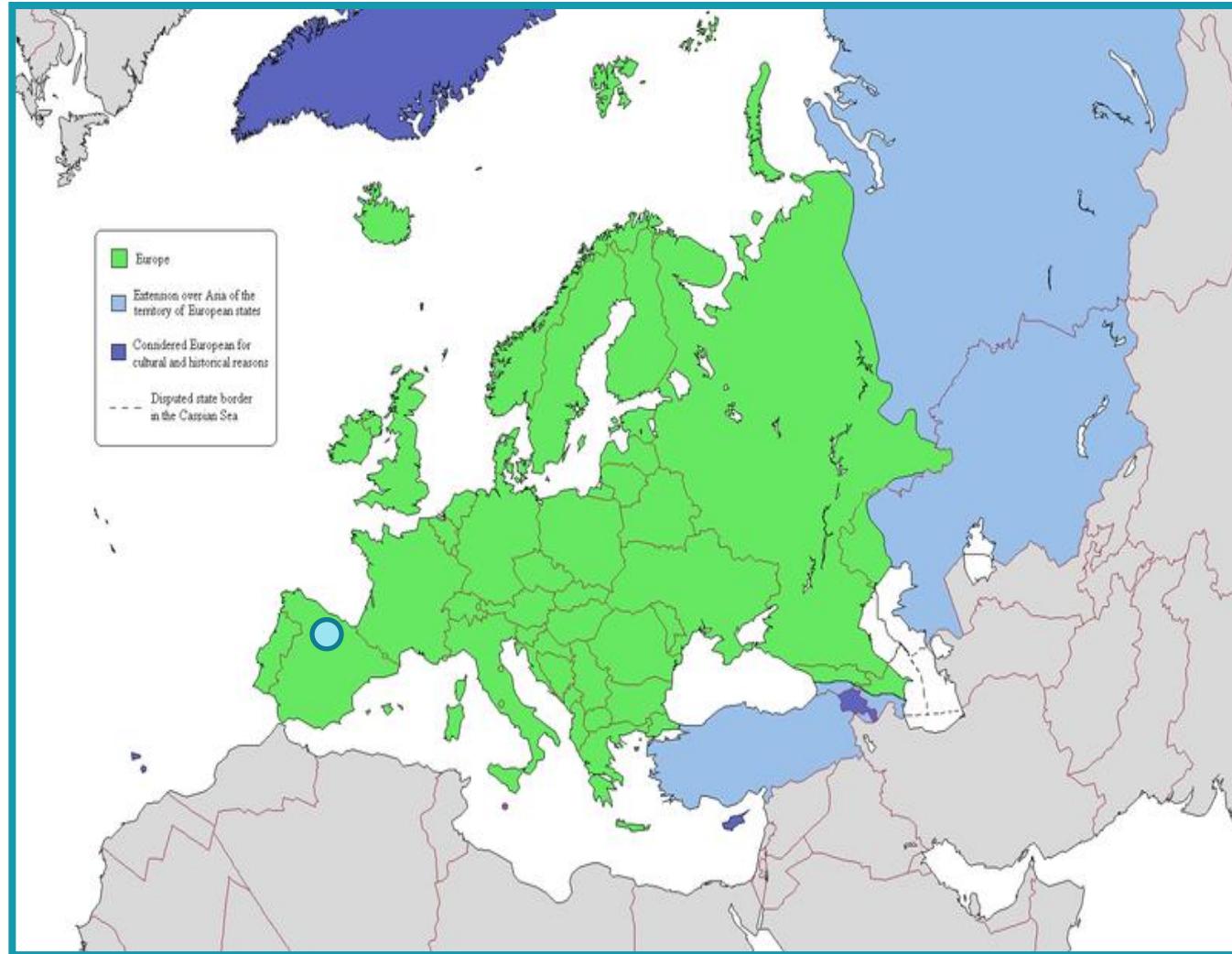
Razvoj pametnih i održivih gradova, sela i otoka

Primjer: Plan razvoja Primorsko-goranske županije do 2027. i Provedbeni program do 2025.

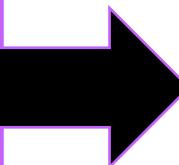
- PGŽ - na stranicama PRIGODA-e je Plan razvoja, Analiza stanja, Pokazatelji i Komunikacijska strategija; linkovi na dokumente su u nastavku:
- Plan razvoja PGŽ 2022.-2027. - <https://prigoda.hr/wp-content/uploads/2021/12/Plan-razvoja-PGZ-2022.-2027..pdf>
- Analiza stanja PGŽ - <https://prigoda.hr/wp-content/uploads/2021/12/PRILOG-1.-Analiza-stanja-2.pdf>
- Pokazatelji - <https://prigoda.hr/wp-content/uploads/2021/09/PRILOG-2.-Pokazatelji.pdf>
- Komunikacijska strategija - <https://prigoda.hr/wp-content/uploads/2020/12/Komunikacijska-strategija-Plana-razvoja-PGZ.pdf>
- Provedbeni program PGŽ 2021.-2025. -
<https://www2.pgz.hr/doc/dokumenti/2021/provedbeni-program/Provedbeni-programPGZ2021-2025.pdf>

Uspješni primjeri korištenja EU fondova

Primjer utjecaja Kohezijske politike na EU regiju: BASKIJA

Uspješan primjer: 30 godina radikalne transformacije - EU fondovi bitan faktor (1)

RADIKALNA TRANSFORMACIJA (2)

- 80-IH: EKONOMSKA, SOCIJALNA I POLITIČKA KRIZA U BASKIJI
- VISOKA NEZAPOSLENOST (25%)
- KOLAPS BAZIČNE INDUSTRIJE
- NEADEKVATNA INFRASTRUKTURA

Krajem 80-ih, Baskija kreće u restrukturiranje gospodarstva
(1986 članica EU)

U TRIDESET GODINA: RADIKALNA TRANSFORMACIJA...

- BDP je porastao iznad EU prosjeka
- 75% proizvodnje se izvozi (50% su visoko-tehnološki proizvodi)
- Nezaposlenost je smanjena sa 25% u 80-tim na 6,4% u 2008. (14,9% 2017.)

„Tajne“ radikalne transformacije (3)

- **Prva faza: fizička regeneracija** (čišćenje estuarija, pomicanje luke prema moru, oslobođanje ključnih područja u središtu grada, regeneracija brodogradilišta, zračne luke, novi izložbeni sajam.....)
- **Partnerstvo lok. reg. i nacionalnih dionika**
- Privlačenje svjetski poznatih arhitekata (npr. Guggenheim muzej)
- Strogo uvažavanje **kulturnog identiteta** grada
- **Kultura iskorištena kao „alat“ i iniciator regeneracije**
- **Novi turistički imidž** - porast poslovnih usluga znanja
- Kongresni turizam i dr.
- **Fokus: Ulaganje u znanje!!!!**

Nove (stare) razvojne teme (za stare i nove probleme)

- istraživanje i razvoj, inovacije – pametna specijalizacija
- zeleni gradovi, zeleno gospodarstvo, zeleno poduzetništvo, promet i dr.
- energetski efikasni gradovi (zero footprint/zero Co2)
- zdravi gradovi
- socijalne inovacije, socijalno poduzetništvo
- kulturne i kreativne industrije i niz drugih

SMART & RESILIENT CITIES – koncepti objedinjuju sve prethodno

Primjer - kulturne i kreativne industrije (KKI)

- Na razini EU: industrije s najbržim rastom – rastu i tijekom krize!
- **536 mIrd. € prometa godišnje, 90% izvoza**
- **7 mil. radnih mjesta, jak oslonac na lokalnu radnu snagu, privlače mlade**
- nositelji inovacija - cijelo društvo uvode u nove dimenzije razvoja, od socijalnih do ekonomskih
- povezanost KK dimenzije s jedne strane, te gospodarstva i tehnologije s druge potiče stvaranje intelektualne vrijednosti - izuzetno važna za stvaranje dodane vrijednosti u gospodarstvu.

http://ec.europa.eu/culture/media/creative-europe/index_en.htm

Primjeri integriranog održivog urbanog razvoja financiranih ESI fondovima

Oživljavanje zapuštene četvrti Magdolna, Budimpešta

- Četvrt poznata po **derutnim zgradama, socijalno ugroženim stanovnicima i visokoj nezaposlenosti**
- renovirana **fizička infrastruktura** i 20ak **zgrada, trga i škole**, izgrađeno **sportsko igrališta** uz provedbu **niza programa** usmjerenih na **prevenciju kriminala**, uz paralelnu **edukaciju** te realiziran **program zapošljavanja**.
- Ukupna vrijednost investicije: 8 mil. €; EFRR: 7.2 mil. €

Sasvim druga priča - grad Altena, Njemačka (URBACT)

Poboljšana socijalna kohezija Amadora, sjeverozapadno od Lisabona

- renovirane zgrade i javni prostori te izgrađeni društveni objekti,
- financirani programi usmjereni na promoviranje samo-zapošljavanja i MSP,
- obnovljene škole i domovi za umirovljenike
- obnovljen urbani okoliš
- Vrijednost investicije: 10 mil. €

© EuroGeographics Association for the administrative boundaries

Urbana regeneracija s vizijom: Bydgoszcz, Poljska - Integrirana strategija pretvara zapuštenu četvrt u gradski međunarodni izlog

- Provedena **restauracija zapuštenih zgrada**, uz paralelnu **izgradnju institucija** koje pružaju inovativne usluge MSP i socijalno marginaliziranim stanovnicima
- Izgradnja **komunalne i energetske infrastrukture**, uz unaprijeđenu mobilnost
- Paralelni razvoj **rekreativne dimenzije**
- **Ciljalo se na jačanje identiteta zajednice i socijalnu koheziju, uz istovremeni razvoj novog modernog branda za grad kako bi se stvorio njegov novi post-industrijski imidž.**
- Projekt je dobio niz nagrada (Eurocities Award, 2011.)
- Ukupna vrijednost investicije: 14 mil. €

Revitalizirane gradske četvrti - Njemačka, Francuska, Nizozemska, Velika Britanija

- REVIT (Revitalisation of brownfield sites): 6 gradova je revitaliziralo napuštene industrijske zone. Revitalizirano:
 - bivši **kolodvor za teretne vlakove** u Stuttgartu,
 - **industrijska luka** u Nantesu i Medwayu,
 - **rudnik ugljena** u Torfaenu,
 - **stara tvornica tekstila** u Tilburgu i četvrt Hart van Zuid u Hengelo
- Dodana vrijednost suradnje:
 - **mulfunkcionalni razvoj** - očuvanje industrijske baštine, uklanjanje negativnog utjecaja na okoliš te zaštita drugih prirodnih resursa na ili oko revitaliziranih područja.
- Financijski doprinos EU: 11 mil. €

Što potvrđuju primjeri iz EU

- ESI fondovi omogućili realizaciju značajnih investicija
- Usmjereno na **rješavanje ključnih problema, transferabilnost**
- **Uključenost ključnih aktera**, predstavnici interesnih skupina, stručnjaka, građana, gospodarstva
- **Integrirani pristup (višeektorske mjere)** – naglašena međuzavisnost različitih dimenzija urbanog života
- **Paralelne intervencije** - od urbane regeneracije do programa obuke i prevencije, uz uključivanje mladih, žena, marginaliziranih...

Hvala

dr. sc. Irena Đokić
+385 98 633 823
idokic@euroekspertiza.eu
Euro eksperzia